

SLOVANSKA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

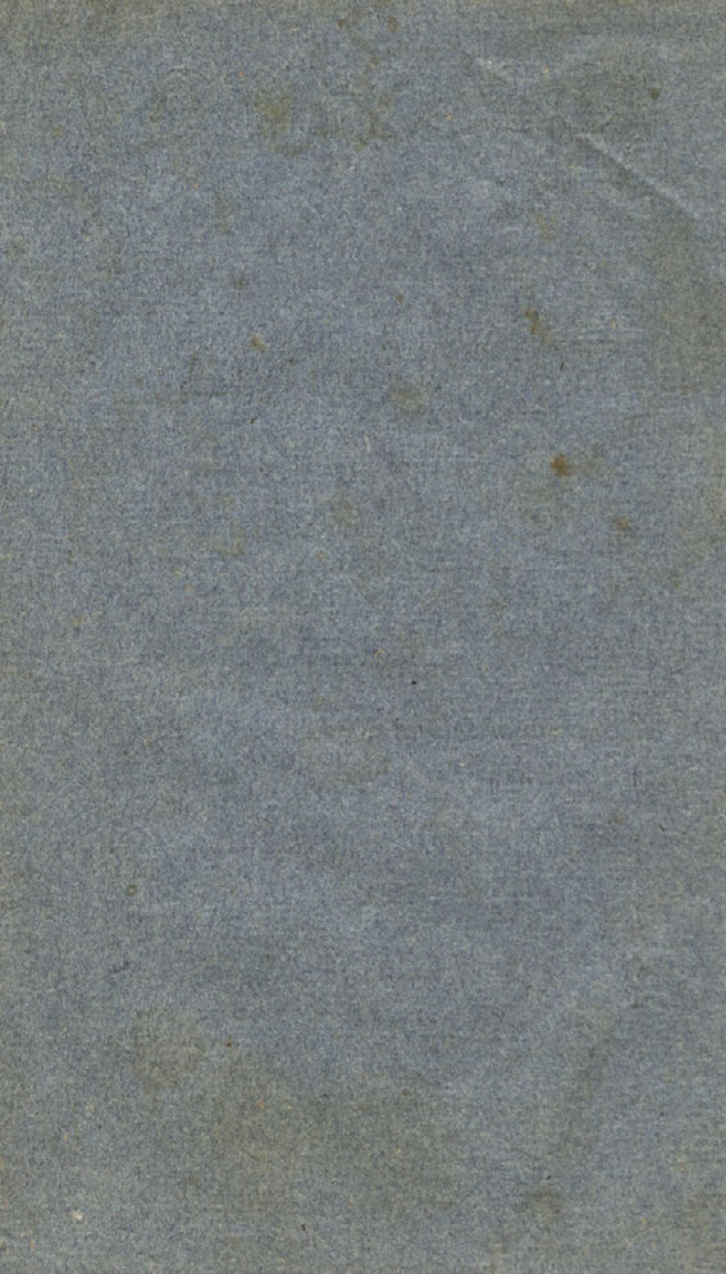
B 5074

EVŠTAHIJA,

dobra hzhi.

Isgled

vfim poboshnim deklizhem.

EVŠTAHIJA,

dobra hzhi.

Isgled vřim poboshnim deklizhem.

Is nemřhkiga preřtavił
J. Šk. bogoslovce
v Ljubljanski duhovřhnizi.

V LJUBLJANI.

Natiskanil, saloshil, in na prodaj jih ima Joshef Blasnik
na bręgu, Nr. 190.

1840.

V natif teh bukev so milostivi Firsh
GOŠPOD GOŠPOD
ANTON ALOJS,
Ljubljanski Škof dovolili 13. dan velkiga serpana
1840.

KRAB 186

~~B 5074~~

U 11. IX. 1974 / 1267

I.

V prelépi in prerodovitni Lafhki desheli, vertu Evrope, je shivela pred sto in petdesetmi léti staroplemenita rodovina v lepim gradu ob réki Gariljani. Odlozhena je bila od hrumézhe derhali velikih mést, in od strašti njih prebivavzov v narozhji ljubiga miru, kteriga le prava poboshnost, preferzhna ljubésen, blaga sprava s vesoljnim svetam, in hvaleshna sadovoljnost na tém svétu podeliti samorejo.

Savolj preshlahtniga rodu je bil Joshef Almarfki — to je bilo gospodovo ime — v poprejshnih zhafih na dvor poklizan, prav imenitno flushbo opravljat, v kateri se je s preshlahtno, zhednosti polno gospodizhno oshenil, s ktéro je nekaj lét po tem dvoje preljubih otrók dobil, Franzisbka in Evstahijo. Prekmalo Joshef sposna, de so svijazhni premêti, popazhenost pravize, in marsiktero na skrivnim dopernesheho délo, ki njegovimu bistroumo ni odshlo, njegovim poboshnim mislim ravno nasprotni. S gorezhnostjo praviga kristjana, kteri se Bogá bolj mem ljudi boji, se na ves glas soper to vsdiguje; tode dragi, s svijazhami omresheni knés, ktéri je bil nevedama od ljudi osut, ki so vso svôjo mozh vpirali, poshteniga Joshefa s dvora spraviti, ga je krivizhno satosheniga na njegove gradí pregnal.

Ta Joshefu namenjena kasen je bila le ispolnjenje njegove velike shelje, kakor tudi nje-

ga vredne shêne Kamile. Š tihim ponishnim vesêljem sta vse na odhod perpravila, in shé tretje jutro sta vesela in f zhistim serzam, bres jese do svojih sopernikov f preferzhnim blagodarjenjem knésa in ozhetnjave s Franzishkam in Evstahijo, od nekoliko svojih svestih flushabnikov spremljena, proti svojimu mîrnimu selishu ob réki Gariljani odrinila.

Shivljenje, kteriga je tukaj drushina shivéla je bilo okusu nebeshkiga veselja enako. Štarshi so se skufhali, otroka po lepih naukih in isgledih rediti, kterih sa vse dobro obzhutljive serzi sté njuno persadevanje polajfhevale. Posebno se je Evstahija med njimi kakor krona svetila. Zhe ravno she le sedem lét stara, je vender v pravim sposnanji Bogá, njegove svéte volje, v ljubesni do vsiga, kar je dobriga in blasiga she marfikteriga odrasleniga presegla. Vsako njeno besedo, vse nje djanja so njeni bogoflushni obzhutljeji osaljshevali. Na njenim angeljskim oblizhji sté nedolshnost in krepóšt (ali zhednost) kraljevale; vse njeno djanje in nehanje je Bogu vdano, poboshno devizo skasovalo; sadobila je neko duhovno zhistost, ktera je tudi fitnesha k neproftovoljnimu sposhtovanju filila, hudobneshe pa v velik strah perpravljala. — Prebivavzi vafí, kterih polovíza je bila njenimu ozhetu podloshna, so jo le blasiga angela imenovali, po vseh hifhizah ubogih je bila njena dobrotljivošt snana. Vsako milovanje starfhev je prízhalo, de je bila Evstahija veselje drushine; starshi so jo vedno dobro hzher imenovali, in njen brat Franzishk ji je preferzhna sestriza rekel.

Ofem lét neskajleniga vshitka, in nar zhistejfhiga veselja jim je bilo tako minulo; kar

se na enkrat nad glavami téh dobrih ljudi zherni oblaki rasprošé, in she jim ura hude skušnje bije.

Ravno so petnajsti god ljubesnive Evstahije prasnovali. Polni saupanja v lépo prihodnost so veselo med seboj kremljali; otrôka in starshi so se skufhali eden drusiga od svoje ljubetni prepri-zhati, in vshivali so sladko srezho in boshji mir bogabojezhnih serz.

Evstahija je bila kraljiza prasnovanja, ktéro si je mili brat persadeval, s brenkanjem in pet-jem she bolj povelizhati. „Danf si kraljiza“, se je njegova pesem perzhela, kar se nanaglima duri odpró. Baron Rikordam, stari, svešti per-jatel Almarškiga vel safôpen noter plane, ter prestrašhen savpije: „Reshite se! reshite se! Almar-ški! velika nesfrezha te zhaka. Komej te besede isgovori, she grad Almarškiga vojaki osujejo. Štrah vse spreleti, rasun Almarškiga, kterimu vest ni imela kej ozhitati, miren in pokojin, ka-kor se moshu spodobi, is-hoda pergodbe perzhakuje. Poshteni perjatel, zhigar svaritev je fizer dofhla, tode prepôsno, se je v štranski hram škril, ker prizhujozh nizh pomagati ni mogel.

Rmalo potem je ofizér s nekoliko vojaki v hišho stopivshi, poshtenimu Almarškimu napové-dal, de ima povelje, ga s vso njegovo drushino prijati in na kraj njih prihodne namembe od-peljati.

She toliko odloga Almarškimu neso dali, de bi nekoliko svoje hišne opravila ofkerbel. Per ti prizhi je mogel s Franzishkam v eno, Kami-la s Evstahijo pa v drugo kozhijo sesti, in pre-den so shaloštni posli po vafi nesfrezho rasglafili, so she s njimi oddirjali.

Kozhii ste bile saperte in tako narejene, de zlo nizh svetlôbe va-nje priti ni môglo.

She zheterti dan so se peljali, pa she nizh gorkiga neso vshili; kar na enkrat vos, na kterim se Kamila in Evstahija peljete, obstojí, ter se vrata odpró. Bila je temna nozh. „Vun pojte,“ safhepta néki moshki, „v beg se spuštite, na lévo po gojsdu, smiram naravnost.“

Škerben dober duh, je mislila Kamila, nama je na pomozh prishel, ter je menila, de se tudi nje mosh in fin refhenja veselita. Štrahama greste s vosa. „Dobro se imejte, Bog vaji obvari,“ rezhe mosh, ter hitro sgine.

Kamila je zelo nozh s hzhherjo po gostim, štrahnim gojsdu beshala. Ko solnze pride is satorja, vidite pred sabo v prijetni okoljshini perjasno mestize; ali oh! Almarškiga in Franzishka ni bilo nikjer ugledati.

Evstahija je bila filno shejna; ranjena noga, medlenje vsih mozhi so mater persilili na tratizi pozhiti.

Bliso sraven je majhin potok po germovji shumljal. Evstahija se je vsa objokana materi is rok smusnila, ter je po goshi do studenza shla. Materi in sebi kaki poshivitek in hladivne selisha iskaje in smirej dalje po tihim gojsdu gredé, saide. Velik štrah ji je serze prepadel, klizati je jela, pa nobeniga odgovora ni bilo; na enkrat sashishi dirjanje kónj, komej se osre, she shirji konjnik pred njo stojé, kteri s grosovitnim vpitjem „tukej je,“ preštraheno deklizo vstavijo, po tem s vervmi sveshejo. Šposnala je tiste, ki so kozhijo, is ktere je bila prejšni vezher s svojo materjo pobegnila, spremljevali; po vsih udih se

je trefla, in ker jo nogé nizh vezh neso hotle nositi, je na tla padla.

Konjniki so jo sprashevali, kje de je nje mati. Ona pa kar nizh ni odgovorila. Ne shuganja in ne obljube neso bile vštani le besedize is nje spraviti. Ker jo Evstahija obupno roké sklepovala, in savolj notranje britkosti vsa prepadena bila, in tudi filno jokala, so preganjavzi menili, hzhí in mati sté se v temni nôzhi sgubile, ter sdej ena drugo ishete; ko so se poprejšhniga Evstahijniga klizanja spomnili, se jim je to she holj refnizhno sdélo. En konjnik jo je pred se na kolena posadil, in s njo sdirjal, drugi so pa sklenili gojsd urno preiskati, vender so jih drugi mogli s kozhijo zhakati. Evstahii se je velika shaloft slednjizh v tiho veselje spremenila, ko so konjniki bres Kamile nasaj perdirjali, in po tém s kozhijo odrineli; — mislila si je, de so she le mati otéti.

Šopáren poletinski dan je bil. Evstahija je bila skorej vsa is uma; v njenih persih so se shaloftni obzhutljeji vojskovali. Savolj vrozhine, ki je skorej ni bilo prestati, in savolj sapertiga, nesdraviga sraka, ktériga je dihati mogla, je skorej omedléla. Profila je poshirek mersle vòde, al terdoserzhni sprémljavzi, jé ji neso hotli dati! Špomin Jesusoviga terpljenja ji je pomogel tudi to terpljenje s voljo prenashati in premagovati. Okoli dveh popoldne so konje vštavili, de so jih napasli, in de so spremljevavzi jushinali; Evstahija je pa mogla v kozhii ostati. V tem, ko jo od vsih sapushéno prevelika solnzhna vrozhina perpeka, nepokojno sadremlje, pa se kma-lo spet sbudi. Na tihama se kozhijne vratiza odpró, eden is med Evstahijnih spremljevavzov,

star, siv vojak k njéj pogléda, ter jo ob kratkim nekoliko potolashi. Zhmerin se ji je sdel, terdovratin in bres obzhutljivosti, kakor se vezhidel stari vojshaki dershé, desiravno neso, kakorshen je bil tudi ta. V svoji obnashki proti Evstahii se je skasal milostljiviga in usmiljeniga, kar je nje pobito serze oveselilo.

S ginljivo dobroserzhnostjo ji je starzhik rekel: „Vsemito to, dobra hzhherka, poshivite se in ne obupajte. Le na svojo nedolshnost in na Boga se sanesfite; on vas gotovo ne bo sapustil.“ S temi tolashnimi besedami ji je sklenizo (ali flashe) vode s dvema lemonama in eno pomoranzho podal.

Potok hvaleshnih sols nefrezhni Evstahii ni perpuštil, notranjih obzhutljejev starimu vojshaku rasodeti. Le kdor v potrebi dobriga perjatla najde, kader se ga nar mènj nádja, si samore misliti, kako se je Evstahija ji dodeljene neupane dobrote sveselila.

Evstahija je eno lemono v vodo oshméla, s drugo si je pa sharézhe líza hladila. Obojno ji je bilo v pokrepzhanje in v ohlajenje, po zhimur je she dolgo zhafa hrepenéla.

Špet sta dva dneva v strahu in upu minula. Na vezher drugiga dne se je kozhija nanaglima vstavila. Ko se je odperla, je mosh temniga obraza noter stopil, Evstahii ozhí savesal, ji vksal vun iti, ter jo je v hifho po vezh stopnizah peljal. Po tem so se duri odperle, in ozhí so ji odvesali.

Nefrezhna se je snajdla v majhnim hramu, ktériga zherne sténe so jo she v vezhi shalošt utopile. Polomljena misiza, en stol in flaba postelja je vse, kar je bilo v hramu — pa kaj hramu

— jezhi bi rekel. Šolse so se ji uderle, sprém-ljavza je profila, ji povedati, kje je, pa ne de bi bil kej odgovoril, je prozh hitel, ter duri jezhe saloputnil.

Obupno se Evstahija na posteljo vershe, in milo proti nebu sdihuje. Zhes pol ure se duri jezhe spet odpró, in flushabnik revni jetnizi nekaj jedila pernese, pa skerbi ji ne pusté veliko vshiti. Ko je flushabnik odshel, in duri sa sabo saperl, se slezhena na posteljo vleshe, kmalo terdo saspí, in se she le drugi dan ob osmih v novo britkost sbudí.

Šolnze je she visoko na nebo stalo, pa njegovi gorki sharki Evstahije nizh neso oshivili; jezha namrezh je bila tako sidana, de je solnze samo svezher, in she takrat le malo noter posijalo. Le shiva vera v vfigamogozhniga vladnika nashih pergodkov, ponishno saupanje v njega, kateri she tako britke salsé v veselje spremeniti samore, ktéri je tudi v temni jezhi nash Bog, in kateri nam ob pravim zhasu gotovo pomozh poshlje, s eno besedo — svesa s Bogam jo je samôgla umiriti, in le is tega nebeshkiga studenza je ubogi Evstahii tolashba v revah isvirala.

O velika tolashba bogoflushnosti! sladka zhudopolna mozh molitve! kdo bolj obzhuti, de v nebesih isvirate, kakor po nedolshnim terpezhi, kateri se s bogabojézhim saupanjem v vaji pomozh poda! Zhe mu ravno vse pomozh odre-zhe, zhe je tudi gotov rop strashnih nevarnost, mu vender sharki boshje milosti v temno jezho, v puste strashne pufhave, v globozhino morja perfijejo; s saupanjem v boshjo previdnost terpezhimu angelj miru na strani stojí, ki rane britkiga serza manjsiha in hitro osdravljuje, on

kashe f palmovo vejo v boljſhi shivljenje, v vezhnost, memo ktére vse semljiske teshave sginejo, in zhlovek s gorezho saupljivostjo, kakor bi bil na tem svetu she svelizhansko veselje okupil, po-prime roko nebeshkiga angela, de bi se s njim tje kaj povsdignil, kjer ni vezh ne terpljenja, ne folsa.

II.

V kolikorſhne nesaflushene ſtiſke ſo kóli leto nedolſhno drushino krivizhne svijazhine, gerdof mashevanje, nezhimurni ſamoprid perpravili, ktère je ſoſebno Evſtahija obzhutila, bi bila vender ſhe tolike teshave f ſerzhnoſtjo preſtala, zhe bi bila le s njimi ſtan ſvojih dragih ſtarſhev kej polajſhati ſamogla. Ali ona ni ne od ozheta, ne od brata kej vedila; de bi bil pa ta grad tudi njina jezha, in de jih ſamo poſtranſki ſid le tega velikiga poſlopja lozhi, ſi ſhe miſlila ni. Ravno tako nepokojna je ſavolj matere bila, ker ni nizh od njih ſvediti mógla. Jesdizi, ki ſo jé iſkali, jé fizer neſo bili dobili; ali pa ni mógla poſneje v povſod naſtavljene ſaderge preganjav-zov paſti, káli? Popolnoma ſpehano, bres vse pomozhi, s ranjeno nogo je Kamilo v gojsdni puſtoti ſapuſtila; ali jo je na zhudno viſho Bog reſhil, ali je ſhaloſtno poginila, in njeno truplo jed divjih ſverin poſtalo?

Kolikorkrat ſe je Evſtahija takſhnimu ſhaloſtnimu domiſhljevanju prepuſtila, in v teshavne dvome ſabredla, je ſladko ſadremala; v ſanjah ſe je f ſvojimi ljubimi v grajſhini ob réki Garil-jani ſnajdla, in ſvojze objemaje, ſoſé veselja tozhila; pa ko ſe je ſbudila je vidila prizhuj-

zhi, grosovitni stan. Ko so se ji smiraj ravno take sanje ponavljale, jih je Evstahija sa navdajanje milosti in vfigamogozhnosti Boshje imela, vsak dan je s vezhim saupanjem mislila, de bodo spolnjene, in njeno serze se je umirilo.

Shest meszov je bilo minulo, kar jo je vsak dan trikrat termasti streshej obiskoval, in ji flabo jedilo in vodo nosil. Kar besedize ni s njo pregovoril, in na vsako vprashanje je molzhal.

Ena sama stvar ji je v ti shalofni samoti zhas perkrajshevala, in ta je bila pajik, ki je bil v Evstahijni jezhi. Shivalizo je lepo pervadila, jo krotko storila, in se je zele ure s njo povelovala. Pa she to nedolshno veselje ji ni bilo dolgo zhafa pusheno. Neki dan so jezhe pregledovali. Tudi k Evstahii nekej v to namenjenih brizhev pride. Ravno v rasgovoru f pajkam so jo nashli. Komej eden prizhujozhih ugleda shivalizo, kar jo she flushabniku streti veli. Evstahija joka in profi, ji vsaj to malo stvar, ktéro ima od vseh sapushena tako rada, per shivljenji pustiti. Pa nobeden je ni poslushal, s sgoram, hram mora zhedin biti, je bil pajik rastert. Evstahija je svoje solzne ozhí prezh obernila, in sgubo te male shivalize obshalovala, ktéra ji je ne malo britkih ur v samoti ofladila.

Šama je bila sdej shalofni prepushena, nizh tolashbe ni bilo vezh v njeno britko serze, kakor vesela misel na pomozhnika v vseh potrebah, kateri tudi nje ni pustil dolgo neushifhane. Dvajset let stara, dobra in usmiljena jezharjeva hzhí je od svojiga ozheta pervoljenje sprofila ubogo, nefrezhno Evstahijo v jezhi vezhkrat obiskati, v kar ji je terdi mosh po velikrat ponovljenih proshnjah vender pervolil. Milovanje, ktéro je

koj pervikrat Evstahii skasala, je nje britko shalošt filno polajfhalo. Oh, le takrat zhlovek vé zeno dobrih, sveštih perjatlov zhišlati, ko mu je od vsih ljudi odlozhenimu v terpljenji koperneti.

Po pogostnim obiskovanji Lavrete — tako je bilo jezharjevi hzheri imé — se je Evstahijna shalošt smanjshevala. Nevedama je Evstahija she nekaj slatov imela, ki jih je bila od svojih ljubih štaršhev, katerim je bilo snano, de je njeno nar vezhi veselje na skrivnim dobro delati, ob svojim petnajstim godu, ktériga prasnovanje jim je bilo tako ogrenjeno, sa vesilo dobila. Sdej neso samo prijasni pogovori zhafa krajfhalí, temuzh Evstahija si je po Lavreti tudi marfiktere lepe bukve, barve, kist (ali penseljz) in perpravo sa nar lepshi shenske dela kupila, v kterih rezheh je bila Evstahija slo umetna; ali ni ji bilo sadoshi, samo sebi delati, ampak tudi serzhno se je veselila Lavreto vsiga tega nauzhiti, zhefar se je ta tudi zhuda hitro uzhila. Ko se je Evstahija s svojo uzhenko po vrednosti rasveselovala in od saupanja v Boga, od kreposti (ali zhednosti) in neumerljivosti pogovarjala, se je dushni stan le tega, fizer dobriga, pa v veliki nevednosti in priprostosti isrejeniga dekléta, szhafama poblashil in sboljšhal. Evstahija zlo v jezhi svojiga nagnjenja, dobrote skasovati ni satirala; Lavreta je marfiktéri milodar skrivaj ubosim podala, ktéri so s folsami hvaleshnosti nesnano dobrotnizo blagoslovljali.

Štir leta je Evstahija bres prostosti, od ozheta, matere in brata lozhena, v jezhi kopernela. Neki vezher ob desetih so se duri Evstahijne jezhe odperle. Klezhé je molila; sveta poboshnost se je svetila na njenim obrasu, velike teshave so

jo obfhle, in savolj nesnanih britkih obzhutlje-
jev je bila dalje po konzuo ostala, kakor ji je bi-
lo v navadi.

Sashemljen zhlovek je noter stopil, kogar
se je vstrafhila. „Nizh se ne bojte, ljuba Evsta-
hija,“ jo sashemljenez ogovori, „k vam prija-
tel pride, njemu saupajte! Kmalo bo ura vashe
reshitve bila, jest sim baron Rikordam.“

„Rikordam?“ saupije Evstahija, ter kvishko
plane. „O blagi, dragi perjatelj! le hitro, kaj
od mojih starshv veste? ali she shivé, in moj
brat Franzishk? ali so moja mati resheni?“ „Le
tiho, tiho! dobra Evstahija veselje sakrivajte, fi-
zer se bohte isdali, in moj sklep bo bres prida.
Sovrashnik vashe hishe jo je tako svodil, de je
bilo vzhorej v sboru sklenjeno, val Almarske vse
na skrivnim pomoriti. To sim od nekiga sod-
nika, svojiga nar vezhiga prijatla svedil, kateri
mi je koj po obsodbi povedal. Bersh sim sklê-
nil, naj se sgodí, karkoli hozhe, zhe mi tudi
sa shivljenje gre, val otéti; kar nizh shaliga se
vam vsm néma sgoditi.“

„O prijatelj v nefrezhi!“ je Evstahija rekla,
in od veselja trepetaje blasimu baronu na perfi
padla: „In moja mati, ali so odshli preganjanju
trinoga? Zhe sim ravno po vfi mozhi skerbno
vprasheval, vender nizh nesim svedil, pa gotovo
so obvarvani, sáj sovrashnikam v rokah neso.“

„Vse, kar je k vashimu reshenju potrebni-
ga, je napravljeno, pravi na dalje baron. Tu-
di valh ôzhe in brat v tem pobishtvu sedita.
S Boshjo pomozhjo, ktera nedolshniga nikoli ne
sapusti, sim terdiga jezharja omeznil, mi njuno
jézhi odpreti. Jest sim she s vashim ozhetam
in bratam govoril. Dva mosha, na ktira se sa-

nesem, bota o polnozhi po nju prishla, in ju v blishnji gojsd odpeljala, kjer bo na namenjenim kraji she vse sa beg perpravljeno. Jest pa, dobra Evstahija, vas sam reshit pridem. Jezharjeva hzhí, ktera v vas, kakor sama pravi, svetnizo sposhtuje, in nizh serzhneji mem vashiga reshenja ne sheli, mi je obljubila, ko je shalostni, vam odmenjeni stan svedila, o polnozhi vasho jezho odpreti, in vse po moji volji oskerbeti, naj se ji she godí, kakor hozhe, so nje besede, de bo le moja dobra Evstahija otéta.

„Blaga dusha,“ je Evstahija djala, „kako sim v stani ji to dobroto kdaj poverniti; ali dobrotljivi Bog, kateri mi je v mojih sliskah tolasho in reshitev poslal, bo njeno hvale vredno delo poplazhal, in jo po svojih angelih varoval.“

Rikordam, komur so se per teh besedah folsé po lizih uderle, ji da nekaj ponoshenih oblazhíl, rekozh: „Vsemite leto obleko, v nji vas nihzhe ne bo posnal, bodite serzhni, dobra Evstahija, le dvé uri she, in bote otéti. Sdej imam pa she drugih opravkov, varni beg oskerbéti.“

Evstahija se je v veselji svojiga reshenja in blishnjiga sdrushenja s svojim ozhetam in bratam na kolena vergla, in njena dusha je v nar poboshnisthi molitvi k Bogu, ozhetu terpézhih, in viru vsiga dobriga, puhtéla.

S britkim trepetam je polnozhi perzhakovala. Dvanajsta ura bije, blagi baron pred-njo stopi, Evstahii sa seboj hiteti velí, in otéta je bila.

Tiho in ne de bi ju kdo vidil, sta v blishnji gojsd hitela, kamor sta imela tudi ozhe in brat priti. She je bila kozhija perpravljena, obvarvati te nesrezhne. Pa komej ste dve minuti minule, she baron koj tam bliso vrish sa-

flifhi. Kdo bi si po baronovih naredbah ne mislil, de nesti Almarški in Franzisk f spremljavzama? Baron je sam shel v germovje, od koder je shum flifhal; Evstahija je per kozhii ostala.

Baron natihama vprafha, zhe fta ona dva, in ravno takó tiho se mu odgovorí, zhesar se ni malo vstrafhil: de je namenjena refhitev isdana, fpodletela. Pobít k Evstahii hití, jo naglo v kozhijo déne, in ji strahama poshepta: „Le hitiva, dobra Evstahija! le podvisajva se.“

Kar je mogozhe bilo fta hitela, in ko je dan napozhil, je Evstahija na baronovim obrasu nepokoj in strah ugledala. Dosdej fta oba molzhala, in Evstahija je mило djala: „Dragi, dobri perjatel, sakaj takó hitite? kjé fta moj ozhe in brat? oh meni se velika nefrezha dosdeva, ali bo fhe dolgo zhafa hudobija zhes nedolshnost kraljevala?“

Šolsé fo se obzhutljivi Evstahii po bledih lizih ulile. Baron si je persadeval, jo utolashiti, ter je rekel: „Nikar, poboshna Evstahija, me sdej ne prafhajte, pred dvema dnema vam ne morem na nobeno vprafhanje sadovoljno odgovoriti. Szhafama pa imate vse svediti, do tistih mal v Boga saupajte, ktéri vas je doslej tako zhudno ohranil, vas bo tudi sanaprej fovrashnikov varoval.“

Dva dni po begu je baron v kerzhmi (ali gofnizi), kjer fta malo pojushinala, od ptujzov, ki fo se ravno tam snajdli, svedil, de ga nasledujejo. Tega svediti fhe zlo mislil ni, sebe in Evstahijo v nar vezhi nevarnosti vidi; pa po moshko se obnafha, si rezhe papirja, zhernila (ali tinte) in pero pernefti, in ves ganjen nekej verfliz napishe, po tem papir vkupej sloshi, ga sapezhati, in v shep vtakne.

S Evstahijo naglo v kozhijo fede, pa kar besedize ne spregovori, in bersh ko moreta. odríneta. Tretji dan svezher, ko sta v gost gojsd prishla, se je baron pred nadsledovanjem preganjavzov varniga mislil, ker sta bila dalezh od zeste. Gojsd je bil bliso ognjobljavniga Vesuva. Kot gosta megla se je dim is njegoviga raspóra valil, in ta rasfhirjena temota ni bila perpravna britkiga serza polajshati.

Ves samishljen je shel baron nekoliko od vosa, pot vosniku odkasat, po kateri bo sdej peljal, ko je komej sto stopinj sa sabo vezh jesdizov s oroshjem ugledal, in ni mogel dvomiti, de bi ga preganjavzi ne bili ofledili. Bòlj sa Evstahijno reshitev, kot sa svojo fkerben, je prestrafheniga dekleta urno s vosa vsdignil, ji nekej slatov v roko vtisnil, ter ji djal: „Beshite v nar vezhi gosho, fizer sva oba sgubljenja, preganjavzi so nama sa petami. Vsemite leto pisemze, ali profim vas, de ga pred dvema letama ne raspezhatite; jest moram naprej, naj bo kar koli hozhe, de ste le ví obvarovani; dobrotljivi Bog vas tudi v leti divji pushavi ne bo sapustil, dobro se imejte.“ Ko je baron te besede isrekel, je v kozhijo skozhil, in daljej beshal.

Evstahija se je komej savedila, in smirej v vezhi gosho beshala. Sasopena je do grizha prishla, na katerim je od slabosti na tla padla. Kmalo po tem sagleda kozhijo, v kateri je bil baron; s kakshnim straham je révna Evstahija vidila, kako jesdizi barona dojdejo, kozhijo obstopijo, in ga morajo jo oberiniti. Sirota od hvaleshnosti do svojiga reshenika je hòtla nasajiti, s blagim baronam revni stan delit, pa kozhija s jesdizi vred je kot blisk spred njenih ozhi

sginila, in od vseh sapušheno Evstahijo je v leti samoti, is ktere ji ni bila nobena pot snana, nar vezhi britkost prepadla. Šolnze je she bilo v satóni, v gojsdu je mogla prenozhiti; verh tega je pa she njeno shalošt strah tolovajev vekshal. Moliti ni môgla vezh, umolknila je pred Gospodam, kakor jagnje; pa toliko sdihljejev, toliko sôls, ktere je v britkosti v nebefa poshijala, sveta gorezhnost, s ktero je po tolashbi hrepenela, je bila tudi molitev, ktera je hitro pred tron Boshje milosti, ki vse presêshe, in nizh neuflishaniga ne puští, perpuhtéla.

III.

Dva shaloštna dneva sta minula, njena pizhla hrana, nekej palzhkov (ali dateljnov) in pomoranzh, ktere ji je baron dal, je povshila, in Evstahija je she smirej sraven gorezhiga Vesuva bila. Šklenila je nekoliko dalje iti, pa pot, kteri bi is te pufhave peljal, iskaje, se je v mislih takó sgubila, de se je, kakor bi se bila is sanj shudila, vender le v pustim samotnim kraji snajdla. Velika grosovitna tihota se je po zeli natori sprostirala, in Evstahijo je nar vezhi otoshnost prepadla. Veseli dnevi, ktere je v ozhetovi hishi preshivéla, so ji bili shivo pred ozhmí. Prihodnost ji je bila nesnana in strashna, ravno kot Vesuv, kteri je vse pokonzhati shugal. Vsa prestrashena in oslabiljena je na kolena padla, serzhno in ponishno molila, ter se je skrivnimu boshjimu sklepu vdala, po tem pa slo trudna hladko saspala. Lepe sanje so ji vshito veselje njene nedolshne mladosti shivo pred ozhi stavile; mislila si je, de je v maternim narozhji, obda-

na od ozheta in brata, ktera se ji perjasno na-smehljujeta. Pa joj! ko se je sbudila, se je pre-strahhila, ker se ji namesti letih ljubzhikov, ki jih je v sanjah vidila, nizh drugiga, kot pušti kraji perkashejo.

Šama od vfiga sveta sapuſhena, bi bila ſko-rej lakote poginila, nizh ſi ni vedila pomagati, njena ſhaloſt je bila neisrekljiva. Tukej ſe ji je, kakor vſelej, dobrotljivi Bog, kteri tiſtih, ki va-nj ſaupajo, nikoli ne ſapuſti, po vſim ſvojim velizhaſtvu raſoðel, in kmalo je bliſo ſebe lepo petje ſaſliſhala, ktero ji je ſerze gañilo in ſ veſelimi obzhutljeji napolnilo.

Urno je kviſhko planila, in od ſladkiga u-panja gnana tje hitela, od koder je petje ſli-ſhala, ljudi iſkat, kteri bi ji pomagali; kar je nanaglima na prijetnim hribzu obſtala, po kte-rim ſe je zheda ovaz paſla. Komej ſe ſamore ſ beſedami povedati, kako ſe je ſapuſhena Ev-ſtahija tega raſveſelila. Kolika je bila pa ſhe le njena rádoſt, ko je po tem belo oblezheniga deklizha ſvoje ſtaroſti ugledala, ki je bres ſkerbí pod dreveſam ſedé pela. Dvóje jagñjet je ſ rudezhimi trakovi okoli vratú pohlevno pred njo ſtalo, in ji krùh iſ rok ſobalo.

Ker je bila poprej od vſih ſapuſhena Evſta-hija ſdeej nenáðjama ſpet k ljudém priſhla, je trepetaje hitela preſtraſheno deklizo, kakor do-briga angela, objet, ter jo je prenozhíſha in pomozhi v ſvoji nefrezhi profila. Pavlina, takó je bilo perjasni ovzharizi imé, ji je, ker ji je uſmiljenje njenih ſtarſhev do uboſih ſnano bilo, oboje obljubila, in jo profila, ſe ſa ſdeej ſ pal-zhiki in mlekam pokrepzhati. Evſtahija, ktera je bila, ko je ſvojo majhno hrano ſhe poprej

pojedla, torej she zel dan bres jedi, jo je sa roko primfhi sahvalila, velika folsa se ji je po bledih lizih ulila, in shêljno je podeljeni dar vsela. Oh, kakó ji je difhalo, jo poshivilo in okrepzhalo! „Dobri otrok,“ rezhe Evstahija, ko se je poshivela, „to delo ljubesni ti bo povernil ta, kateri je rekel: „Resnizhno vam povém, kar ste storili kterimu téh mójih nar manjših bratov, ste meni storili!“

„O nikar ne govôri od plazhila, firota,“ ji odgovori mlada ovzhariza, „ali je she kaj vezhiga veselja, kot dobrote skasovati, in s nesfrezhnimi deliti, kar nam ljubi Bog da; ali mar nismo mi kristjani, kterih nar vezhi sapoved je ljubesen, takó delati dolshni? O ljubo dekle, ko bofh moje dobre starfhe posnalo, me ne bofh s nesaflusheno hvalo osramotovalo. Vidilo bofh po tem, kako so perljudni, ljubesnjivi in dobri! kakor svojo hzherko te bodo sprejeli, kruha pa imamo tudi sate dovôlj. Le dobre volje bodi, nebeshki ozhe bo vse práv naredil.“

„Amen,“ pravi Evstahija vsa ganjena, „njegove pota so zhudne, in vse njegove dela ljubesen!“

Ko ste se takó bogabojezhe pogovarjale, in po sêsterno sosnanile, je fhlo solnze sa gôrje, in njeni slati sharki so le dimnati, kvishko molezhi Vesuv, mogozhno prizho vfigamogozhniga stvarnika, she obfijali. Pavlina je Evstahijo objela, in jo sa njeno ime poprafhala, ter se je veselila, de ji je ljubi Bog takó dobro sestro podaril; ko je pa bila zhedo vkup pergнала, ste s Evstahijo domu fhle.

Pred vasjo je bil gojsdik in lep travnik. Tukej je Pavlina nar lepših roshiz v svoj predpal natergala, po tem v gojsdik s Evstahijo fhla, in

na gomili, na kateri sta bila zipresa in krishez
všajena obstavšhi, jo je v tihi molitvi in s sha-
lostnimi pogledi s roshizami potresla.

Evstahii se sazhnó solsé v ozheh utrinjati,
Pavlinó pobara, kaj to poméni, in ona ji je vša
ganjena takole perpovedovala:

„Pred nekimi leti,“ ji pravi, „je v našho
vaf shená prishla, ktere nihzhe ni posnal. V
našhi hišhi poprofi, in moji staršhi jo perjasno
sprejmejo. Nekej ljubesnjiviga je bilo v njenim
obrasu, kar ji je vse ljudi slo perkupovalo; de
je pa bilo njeno serze polno britkošti in sha-
losti, se je dobro posnalo; sraven tega je bila
takó krotka, ponishna in Boshjim naredbam vda-
na, de jo je mógel vsak is zeliga serza sposh-
tovati. Vezhkrat nam je rekla, de je práv ne-
frezhna.“

Per teh besedah so Evstahii solsé v ozhí per-
igrále, shivo si je stan svoje preljube matere
mislila, pa s tem se je tolashila, de je pazh
leta nefrezhna shéna kakshna druga bila; Pavli-
na s Evstahijnim jokam sadershana spet sazhne
dalje perpovedovati:

„Vša váf,“ je djala Pavlina, „je to sheno
savolj njene skrivne britkošti in zhednošti zhašti-
la in ljubila. Bolj na tanko vsroka njene shalo-
sti ni bilo mogozhe svediti, molzhézha je bila,
zhe je ravno vezhkrat svojiga po nedolshnim pre-
staniga terpljenja, bres she nar manjšhi dosdéve
do tishih, ktéri so bili tega krivi, spomnila; sa-
mo to vém, de je vezhkrat v gojsdizhi klezhé
slo objokana molila, in v molitvi imena Almar-
ski, Evstahija, Kamila in Franzishk isrekovala,
in ker je tebi ravno tako imé, te savoljo tega
she raji imam.“

Tukej je Evstahija na glaf savpila, ter je besedo mati! shalofina in pobita isrekla.

Pavlina se je prestrašhila, ko je Evstahijo v nar vezhih teshavah vidila. „Kaj ti jé, ljuba Evstahija?“ jo fkerbno poprafha, in Evstahija ji fkorej na pol mertva v narozhje pade. Po tem se nekoliko sbrihta, spregleda, ter pozhasi rezhe: Ali je mertva? o hitro povej, ali je mertva? jo sopet vprafha, ter se Pavline oklene. Ona shiví, je vfa prepadena Pavlina djala, ker je upala, de Evstahija potlej vezh ne bo omamljena, kar se je ref koj spolnilo.

Ona shiví, je Evstahija s velikim veseljem saupila. Pavlina previdi, de ta smota dolgo zhasa ne more terpeti, in de bi potlej ubogi firoti fhe bolj fhkodovati utegnila, jo na perfi pertifne, ter ji rezhe: Ref, ona shiví, ljuba feftra, gori v nebesih; famo njeno truplo je mertvo, in pod to gomilo pokopano. Tukej je holla re-va pokopana biti. Lansko leto je v Bogu sa-spala. Š folsnimi ozhmí fmo njeno sheljo spolnili, in jo na pokopalifhe romarjev pokopali; zela váf je sa pogrebam fhla, ker so vfi savolj nje-ne bogabojezhnosti in ljubeshni do blishnjiga v nji svetnizo zhefhili. Moj brat, kateri jo je tudi kakor svojo mater ljubil, je ziprefo na grob vřadil, jeřt pa v zhasi roshize nanj potrefam s britkim fpominam dobre nefrezhne shene, kateri hvalo vém, de sdej dobrotljiviga Bogá bolj fpo-nam in ljubim.

Vfa sgubljenja in s ranjenim ferzam je Evstahija v váf gredé ob Pavlinini roki omagovala. Pavlinini řarfhi, ki fo od fvoje hzhere svedili, kako je ta nefrezhna po Boshjim modrim naklonu k nji priřhla, jo lepo fprej mó; pa Evstahijuo

ferze je she vedna shaloſt grislá. Popolnâma oſlabljeno in ſtermó gledajozho ſo na ſtol poſadili. Pavlina, ktera je s njo britkoſti delila, jo potolaſhiti miſli, ker meni, de ni vſiga, kar je doſdej perpoſedovala, prav raſumela. Lej, ljuba Evſtahija! ji je rekla, takej je podoba neſreznhe ſhene, ktere truplo je v gojſdiku pokopano. V ſpomin mi jo je dala, in jeſt ſim jo kakor ſvetinjo zheſtila. Ali nedolſhna Pavlina ni miſlila, kakſhni naſledi bodo is tega iſvirali. S nar vezhi ſhaloſtjo je Evſtahija, ki je podobo ugledala, ſavpila: „Milofljiſi Bog! pomagaj mi, ſveta Deviza, nikar me ne ſapuſti! to je podoba moje preferznhe, neſreznhe matere;“ po tem je ſmertno omedlela, in le pozhafi ſe je po velikim perſadevanji vſih ſraven ſtojeznih v novo terpljenje ſhe ſbrihtala.

Pavlini in njenim ſtarſhem ſe je reva ſmilila. V majhni hiſhizi ſo ji zhumnato odkasali, ſo bili prav ljubefnjivi in perjaſni do nje; Pavlina pa jo je kakor ſeſtro objela, in nizh ni opuſtila, ſ zhemur koli ji je bilo mozh, njeno ſhaloſt pomanjſhati, in jo, zhe ravno ne prav raſveſeliti, ſaj nekoliko potolaſhiti.

Ali ſaſtonj ſo ſe tudi dobri, od zele ſoſefke ſavolj perljudnoſti zhiſlani in ljubljeni ljudjé trudili. Evſtahija je fizer ſkerbno ljubefen s iſkreno hvalaſhnoſtjo povrazhvala, in tudi, karkoli je mogozhe bilo, drugim ſvojo ſhaloſt perkrivala, ali v njenim ſerzu je huiſhi britkoſt glodati jela. Njena ſhaloſt je vſak dan huiſhi perhajala; pa vender nje ſkuſhnja ſhe ni bila dokonzhana, kelih terpljenja ſhe ni bil iſpit, ſadnje nar britkeſhi kaplje ſo bile ubogi terpinki ſhe okuſiti.

Nek lep popoldan je Pavlina na tisti hribez fhla, kjer se je s Evstahijo sosnanila. Revna firola jo je spremila. Nasaj gredé ste tudi obiskale gomilo ranjze matere. Evstahija jo je s roshizami potrefla, in takó milo jokala, de jo je Pavlina komej domu spravila. Ko ste dekleti tiho in samishljene proti vasi fhle, je sa njimi urni dézhék perfskakljal, in ji vprafshal, zhe nešte kej sgubile? Papír jima je pokasal, kateri je bil kakor písmo sloshen.

Evstahija je papir komej ugledala, she ga je sa tisto písmo sposnala, ktero ji je bil Rikordam od nje slovo jemaje dal, in jo tudi opomnil, ga pred dvema letama ne odpreti. Rikordamovo sheljo bi bila spolnila, pred dvema letama bi ne bila písmo odpezhatila, pa ker ji je pobizh she odpezhateniga dal, je v njem te besede sagledala: „Utolashite se nad grosno veliko sgubo, v boljsim shivljenji se bote spet s njima snajdli.“

Evstahija se ni mogla sdershati daljej brati, in komej nekoliko verstiz pregleda, shalofino savpije: „O moj Bog!“ in she v omedlevzi per nogah svoje perjatlize leshi. V písmu je bilo sapifano:

„Poboshna, sraven pa nefrezhna Evstahija! Leté verstize vam bodo strafshne sgodbe osnanile, sato vas prosim, nikar ne obupajte, raji v Boga svoje upanje stavite, kateri vse vlada, in je nar boljsi tolashnik nedolshno terpijozhim. Vash ozhe in brat vezh ne shivita, v boljsi shivljenje sta se preselila. Moshje nju reshit poslani, so bili isdani, in so sbeshali, vash ozhe in brat sta bila per ti prizhi v jezhi ob glavo djana. Obshalujem in objokujem nefrezhna, ki sta bila

meni kot vam takó slo per serzu. Utolashite se nad grosno voliko sgubo, v boljsim shivljenji se bote, dobra Evstahija, spet s njima snajdli. Vash varh naj bo smirej nedolshnost in zhednost, takó vaf Bog ne bo nikoli sapustil.

Rikordam.“

Ko je Evstahija slabosti omedlela, je Pavlina naglo v vaf tekla; vso safòpeno je kmalo brat frezhal, in ona ga je molzhé f sabo vlekla na mesto, kjer je nefrezhna she smirej kot mertva leshala. Pavlinini brat jo je narozhje vsel, in jo vef spehan domu pernesel, po tem pa v blishnjo vaf po flovezhiga vrazha hitel, ter ga Evstahii perpeljal.

Umni in perljudni vrazh je Evstahijo spet oshivil. Ali, ker se je bila nanaglima takó slo prestrafhila, in se vfa pretrefla, je njeno mlado truplo kerzh viti jel, in blago Evstahijo takó nesnano storil, de je bila bolj merlizhu, kakor shivimu podobna, tudi njena fizer takó ljubesnjava poslava je vfa minula.

Pa ne samo njen shivot, ampak tudi njeni pozhutki so bili rasdjani. Bresumnost nastopi le kmalo namesto njene dosdanje otoshnosti, in she takó umni sdravnik s vso svojo uzhenostjo je ni mogel sdej osdraviti; sakaj Evstahija je perve dni zlo divjala, in fkerzhene roké proti nebu vsdigovala. „Ozhe! mati! Franzifhk!“ je bilo vse, kar je prvi dan f strafhnim glasam sgovarjala. Drugi dan so se ji, kakor divji, ozhi bliskale, in ne besedize pregovoriti, je roké fklepala, slò sdihovala, in vsem, ki so jo vidili, se je grosno smilila.

She le tretje jutro je terdo saspala, in ko je dve uri pozhivala, natégama savpije: „Franzifhk!“

Franzisk! moj ljubi brat, jest fim Evstahija“ — in ko malo umolkne, spet s milim glasom sazhne klizati — „Oh Gospod Jesus! perstopi mu, na morišhe ga vlezhejo! — Štoj rabelj! stoj! Nikar ne umôri dobriga ozheta! — Joj, vafha glava, ljubi ozhe! Vafha zhestitljiva glava je padla! — Mati! dobra mati! vstanite is groba! Brat in ozhe vaf objokujeta; po lizih jima kri otrite, obveshite jima kervave rane. — O Bog! o Bog! vse je sgubljeno; na vekomej sgubljeno!“ Potem vfa oslabljena nekoliko sadremlje; lepe sanje jo obveselé, natihama pravi: „Lejte! lejte! duhove ranjih! ali jih vidite? — Sa roke se peljejo — molijo — jokajo — objemajo se! — O vi isvoljeni, ali nizh vezh svoje Evstahije ne posnate? O vsemite me k sebi! — Oh minulo je, prezhe je, vse je prezhe!“ Š temi besedami popolno samishí, in nekaj zhaša mirno spí. Ta strašni stan je zel teden terpel, osmi dan je pa she mirnišhi perhajala; lepšhi in bolj tiho mém poprej je govorila, vzhasi se ji je tudi bolj govorjenje vesalo; po tem je Pavlino objela, in milo jokala. Vezhkrat, ko se ji glava bolj sjasni, f tako mozhjo, serzhnostjo in poboshnostjo moli, de vfi okoli stojezhi bresvoljno s njo na kolena popadajo od Boga pomozhi nedolshno terpezhi reví profijozhi; tudi je bila po teh bogabojezhih obzhutljelijih na vezh dni s nebeskim miram napolnjena.

Zela fofeska je dobro Evstahijo milovala. Šploh so jo le nesfrezhniga dekleta imenovali, in so se perjasno in ljubesnjivo do nje obnashali. She per tazih rezheh filno nemarljiva in samopashna mladost, se je je molzhé ognila, nesfrezhno Evstahijo sposhtovala, in se je spodobno proti nji védla.

Skorej noben dan ni minul, kar se je Evstahii oboljšhalo, de bi jo Pavlina, al pa njen brat ne bila k maternimu grobu spremila; zhe se ji je ravno tukej bolesen ponovila, vender po nobeni zeni ni bila od tega odverniti. Vse kar koli le je otrozhja ljubesen rêzhi, obljubiti in storiti v štani, je na maternim grobu, kjer si je mater prizhujozho mislila, obljubila. Šamo zha-fi se je po isrekih: „Ubogo, ubogo serze, she smiram tolzhesi?“ — sdelo, de obzhuti svoj nefrezhni štani. Nekterikrat je tudi s otrozhjim sa-upanjem slo samaknjena s ljubim Isvelizharjem ali s svojim svetim angelam govorila, is zhesar se je lahko sposnalo, kakšhno svetost shivljenja je bila doslegla, in kakó mozhna je bila njena vera.

Kamilina podoba je bila fizer Pavlini svet spomin, pa ker jo je Evstahija práv lepo, kakor dobra hzhi profila, ji jo je Pavlina prepustila. Vsa v veselji, neposabljive matere podobo imeti, jo je shaloštno k serzu pertisnila, hvaleshno kufhnila, in odslej sa naprej smirej na persih nosila. Po ze le ure se je nefrezhna hzhi nad podobo svoje predrage matere rasveselovala, in to ji je she skorej nar bolj shaloštni štani polajšhevalo.

Takó je léto minulo, in Evstahijni fizer veliki napadi so se v mirno bresumnost spremenili; ko je pa léto preteklo, bolesen huji perhaja, in je she bolj nevarna. Njena doslejna krotkost se je kmalo sgubila, vsak dan je bila nepokojnisthi, in velika shalošt jo je obfhla. Sdej je le po malim govorila, in skerbna samote iskala.

Neko lepo spomladansko jutro sapustí váf, kakor od nevidne mozhí vlezhená, ne de bi jo kdo vidil, in slò samishljena smirej naprej gre. Pavlina, nje brat in starshi se slò prestrašhijo,

ko nefrezhniga dekleta pogrešhé. Perva dva urno prehodita vse kraje, ktere je Evstahija zhasi obiskovala, pa saſtonj, nikjér jé ne dobità. Ravno taka se Pavlininim ſtarſhem godí, po zeli vaſi je iſhejo, in po nji vpraſhujejo, pa nizh ne ſvedó.

Štrahama ſe jim doſdeva, de je vſa ſmeſhana reva do prepada Vesuva ſleſla, kar je ſhe dolgo zhaſa pred bila ſklenila, ſdej pa ſpolnila. Pavlina tedej in njen brat ſ drugimi mladenzhi iſ vaſi naglo verh goré po vezh potih hité, jo nevarnoſt, ktere jé gori zhakajo, obvarvati. Ko ſo vſi raskropljeni vezhkrat, kakor ſo ſe bili pogovorili, eden drugimu na rog ſatrobili, in ko ſo na tiſte ſtraſhne kráje priſhli, na kterih ſe oſledí rodovitnoſt vſe konzhavniga ognja, jih vezh ſmed njih ſgubljeno na ſkali omedleno nekoliko pred ſabo leſhati vidi; tudi tri lepo oblezhene moſhé ſagledajo ſi perſadevati, mertvo oſhiviti, pa ſaſtonj ſo bili vſi perpomozhki, ktere ſo per rokah imeli.

Kako ſe preſtraſhena Pavlina ſavsame, ko ſe eden goſpodov Evſtahijniga ozheta, drugi pa brata imenuje. Revo na lahkama, in kar je mogozhe lepo v hiſhizo neſejo, kjer ſe kmalo po ſdruſheni pomozhi in veliki ſkerbi ſbrihta,

IV.

Nespravni ſovraſhnik in preganjavez Almarſke druſhine, ktéri je v ſvojim ſerzu jeſo in maſhevanje do ſmerti perſegel, ni bíl ſ tem dovoljin, po krivizhnih iſrekih in prižhevanji na vides podkupljenih hudodelnikov, hiſhni mir nedolſhnih kaliti, jih lozhili, in v jezho pometati; ampak tudi perzheto pravdo, ki je bila hinavzu

prepuščena, je po krivizi tako savernili, de jo je smoteni knes po svitim prizhevanji hudobnesh k miru deshele poterdil, in smertno obfodbo nefrezhnih podpisal, ktera se ima po persaneshlivoſti natihama sgoditi. She vemo, de ſi je Rikordam, ſkuſheni perjatel Almarſkiga, ſpet perſadeval, ſebi drage jetnike po begu reſhiti, pa ſamo Evſtahijo je frezhno otel; ozhetovo in bratovo reſhenje je majhna pergodba ſadershala, in Rikordam je ſhe gotovo ſmert ſvojih prijatlov objokoval, ko ſe je nad njimi Boſhja vſigamogozhnoſt povelizhala.

Hudobnesh je tiſti dan, ko je knesa ſa podpis obfodbe Almarſke druſhine ogoluſal, ker ni mogel doſti hiteti, obſojenje, berſh ko pred, po enim ſmed ſvojih k vſaki ſluſhbi perpravljanim ſavoljo nagliga ſpolnjenja poſlati, ſvezher na ſvojo grajſhino ne delezh od ondod jeſdil. Š peklenskimi veſeljem vidi ſdej ſvoje takó drago kupljeno maſhevanje ſe ſpolnovati, po zhimur je ſhe njegovo ſerze toliko zhafa hrepenelo; premišljuje, koliko ſe bo njegovo premoſhenje ſdej pomnoſhilo, in na knesovo miłoſt ſe ſanaſhaje, ſa prihodnoſt predersne naklepe dela, kar mu vſo glavo ſmeſha. Nizh ga ne moti v perjetni vezherni tihoti in na ſamotnim potu, ki ſi ga v ſvojim napezhnim premišljevanji ſbere, tudi ſamo dva konjúha (ali konjſka hlapza) prezej delezh ſa njim greſta. Per ovinku v gojſdu ſe mu nanaglima konj ſplafhi, ſe kvifhko ſpenja, ſemtertje ſkazhe, in po nobeni zeni ga ne more dalje ſpraviti. Preſtraſhen okoli ſebe gleda, ſakaj de je ſdej ſuzheni konj takó bojezh, in komej dvajſet ſtopinj pred ſabo, ko ga ſvit lu-

ne moti, vidi dve strašne moshke postavi, ktere misli de ste Almarški in Franzisk vkljénjena.

Od strahu mu lasjé po konzu vstanejo, in saſtonj ſi misli, de je perkasen ſamo smota njegove smelane glave. Pa tudi konj oſtermí, in smirej nasaj ſtopa, de do bresna pride, s ſadnji-ma nogama vanj pade, ſe s jeſdizam vred pre-kuzne, po tem pa urno kviſhko plane, s nefrezhnim groſam, kteri na oſtrogí v levim ſtreme-nu obviſi, vprek ſdirja, ter ga po germovji in ſkalovji vlézhe. Prepoſno ſta ſluſhabnika, ktera ſta ſadej jeſdila, nefrezho ſvojiga goſpoda ſagle-dala; in ko ſta po tem ſvoje konje ſpodbodla, in ga dohitela, je bil ſhe grof od podkev, ger-movja in kamnja veſ otolzhen, po zelim ſhivo-tu kervav in ſe ni nizh ſavédil. Nizh ni bilo tukej prevdarjati; ko je eden berſh v bliſhnjo val po noſivnizo in po dva meſga hitel, ga je uni, ki je bil vrazh — kar je bilo med druſhi-no imenitnih hiſh tiſtikrat v navadi — s merslo vodo ſpíral, in od vſih ſtrani tekoſho kri vſtav-ljal, ker takrat ni bilo mogozhe vſih ran pre-iſkati. Gotovo ſo hude in ſhe smirej vezhi bo-lezhine groſa prebrihtale, in ko je ſluſhabnik meſge s noſivnizo pergnal, je ſam ſhêlel hitreji, ko je mogozhe, v ſtolno meſto preneſhen biti, in tudi ſam, zhe je ravno, gugajoſh ſe, nesna-ne bolezhine zhutil, je pergantal, de naj hitrej-ſhi gredó, kakor bi ſe bil bal, de bi vezh ſhiv v ſvoje poſlopje ne priſhel. Tudi je na njego-vo povelje ſluſhabnik naprej hitel, duhovniga in dva ſo-uda ſkrivniga ſvéta povabit. — ſhe le na ſmertni poſtelji ſe mu je britko ſpoſnanje vſili-lo, de ſo zhaſt, bogatſvo in mogozhnoſt tega

sveta nezhimurnost, in de unkraj groba samo dopernefhene dobre dela veljajo.

Leta strašna sгодba se je po zelim stolnim mestu she rasglasila, zešče so bile polne ljudi, kteri so sheleli prevsetniga ljubeja, ko je derhal tjekej perderla, f smertjo se vojskujozhiga viditi. Nizh shalošči, nizh milovanja ni bilo med mno-shizo, vse je molzhalo, samo tù in tam je kdo posheptal: „Boshja praviza ne odjenja! — serd Boshji je gresfhnika dohitel“ — „mera njegovih hudodelštev je polna“ — „tudi persanašhnoš Vezh-niga ima svoj konez“ — in take gorize, ktere je savoljo nesnane tihôte, tudi nesrezhni hudobnesh lahko flifhal, so mu kakor mezh she bres tega shaloščno serze predirale. Ko je bil v poslopje pernefhene, ni pustil nizh bolj na tanko ran pre-škovati, samo duhovna in skrivna kneshka svét-nika, ktera šta povabljena she v šranskim hra-mu zhakala, je poklizal. Komej so peršlopili, se je vsih svojih pregreh ozhitno obtoshil, ter se kriviga sposnal, de bo danš okoli polnozhi po lashnjivih toshbah in krivizhnim sprizhevanji Al-marški f svojo drushino umorjen, ter je profil skrivna svétnika, prizhi svoje obtoshbe, naglo do knesa iti, de naj sodbo preklizhe. Nizh zhasa ni bilo tratiti, sakaj s gradú, na ktérím je bila nedolshna drushina saperta, je bilo dvanajšt lash-kih milj od stolniga mesta, takrat je pa she o-koli sedme ure svezher bilo. Ker se je takó mudilo, so se vsi prizhujozhi, ktéri so to flifha-li, bali, de bi krivizhna obsodba preposno ne bila preklizana; ko je eden skrivnih svétnikov knesu, kar je svedil, povedat fhel, je mogel koj grosov konjúh na povelje drujiga skrivniga svétnika naprej dirjati, po vsih obšlajah konje

jaderniku perpravljat, kateri je mógel s novim poveljem do poglavarja iti, de naj smertno obloženje do noviga ukasa odloshi.

Zhe je bilo ravno povelje s veliko previdnostjo dano, in na tanko spolnjeno, bi bil le jadernik preposno prishel, ako bi ne bila Evstahija pobegnila, in shushnja, Almarškiga in Franzishka otéti, spodletela, in tako poglavarja in majhno strasho gradu slò prestrashila. Po skrivnim ukasu bi bil imel poglavar nar pred Evstahijo, po tem brata in slednizh ozheta umoriti, de bi bil strahovitost smerti po mogozhnosti bitko obzhutil. Ubeshna Evstahija she ni móгла delezhi biti, sató so ji povsod nasledovali, ker so menili, jo spet v roke dobiti. Le nekej lovzov jo je sasedilo, pa so pravi sled vezhkrat sgubili in spet dobili, in takó so she le tretji dan barona Rikordama kozhijo doshli, ko je ta, kar je bilo she popred povedano, poduzhen, de ga nasledujejo, revno Evstahijo she s vosa spravil. Ko je hitela, je posabljiivshi zulizo shenshka oblazhila in perila v kozhii popushila, in to je jesdizam, ktéri so se dalje iskati navelizhali, sprizhevalo, de je baron bega kriv, ter so ga savolj tega bersh v grad nasaj peljali.

Med tem se je vse premenilo. Rikordam je bil od knesoviga poslanstva spodobno sprejet, ter je prezej svedil, de njegov stari perjatel, kogar si je she mertviga mislil, in njegov sin she shivita, in de sdej Almarški bolan, pa ne vezh v jezhi, v gradu leshi. Ne de bi se bil mudil, mu vse na tanko rasloshiti, je v njegov hram hitel, in je po zhudeshu spet najdeniga perjatla objél. Ko so se veselja pijani sbrihtali, sta Almarški in Franzishk s enim glasam savpi-

la: „In Evstahija? kje je?“ De je Kamila s svojo hčerjo pobegnila in sginila, de je bila Evstahija na ravno tem gradu saperta, in de se jim je v stolnim mestu vse v dobro prevernilo, so ju she poprej, ko nesti bila vezh v jezhi, knesovi poslanzi poduzhili. Shaloſti poln je Rikordam perpovedoval, kar se je, ko je s Evstahijo pobegnil, pergodilo, in nizh ni sakrival, de jo je preganjavze ugledavſhi pregovoril v goſhi reſhenja iſkati. „Boſhja vſigamogozhnoſt jo bo varovala“ — je Almarſki zhes nekej zhaſa djal — „njegovo ozhetovo oko povſod zhuje; prevelika bi bila ta nagla frezha. Njegova miloſt naſ ſhe vse lahko sdruſhi. De naſha frezha popolnama ni, naj nikar ſerzhne hvaleſhnoſti, ki ſmo jo njegovimu nad nami rasodetimu varſtvu dolſhni, ne manjſha!“

V ſtraſhnim terpljenji, ktero je, ne ſamo od velikih teleſnih bolezhin, ampak tudi od ozhitanja nanaglima iſbujene veſti iſviralo, je groſ Zhibolin, Almarſkiga poprejſhni preganjavez, tretje jutro po ſvojim ſtraſhnim padzu doſhivel, ko ſo ſe mu na njegovo povelje umorjeni, s kervavimi glavami pod pas-ho, ſmiram pred ozhi ſtavili in mu ſhugali. She le po tem, ko je jadernik, s poglavarjevimi porozhili in s gotovo reſnizo, de noben obſojenih ni bil umorjen, naſaj priſhel, ſe je ſilna teſha od njegoviga nepokojniga ſerza odvalila, in ſe je veſ umiril. Táſ je ſvojim okoli ſmertne poſtelje ſbranim otrokam in ſhlahti pergodbo tiſtiga vezhera perpovedoval, ko ſe mu je konj ſplafhil, in kako je on po nefrezhnim padzu ſvoj groſovitni pregreſhik ſpoſnal, od vſigamogozhnoſti Boſh-

je v rešjenje nedolžnih, in v svoje lastno spreobnjenje storjen zhudesh.

Zhe ravno se mi nizh ne pomislihlujemo, mladim bravzam in bravkam obstati, de je bila perkasen resnizhna, pa vender ni bila zhudesh. Ker sta namrezh dva kontrabantarja, ktéra sta se per svojih prepovedanih delih, prasnoverne mitarje ostrafhili, marfikej prekanjenih in predatorsnih perpomozhkov poslushevala, od delezh konja dirjati saflifhala, sta svoje blago naglo v germovje vergla, v svoji nesnani obleki na vides s verigami obloshena, kot strafhne perkasni ob kraji zeste mu shugaje se vstopila, de je grof menil de sta ozhe in fin, ker mu je bila she takó danf zeli dan Almarfska drushina v mislih. Vender pa moramo, zhe se ravno kej taziga lahko sgodi, nesapopadljive pota previdnosti boshje sposnati, in zhestiti modriga vladnika, ktéri po svoji nar svetejsihi volji, in svojih, tode nashim slabim ozhém perkritih, pa smiram visozih namenih, vfaziga zhloveka stan vodi.

Sakaj je le grof ravno ob ti uri jesdil? Zhimu ovinek v gojsdu — perkasen, ktero si je mislil — zhimu se je konj splashil, ufhel, grofa vergel — in zhimu vfiga tega flushabnika takó dolgo nesta sagledala? Zhimu Evstahija frezhno pobegne? — de brat in ozhe nesta po povelji o polnozhni umorjena, zhe je ravno jadernik, de si takó hiter, she le ob êni, zelo uro preposno prishel, in obsojenje k smerti preklizal? Šamo kratkumni zhlovek v svoji slepi, ofhabni modrosti take sgodbe imenuje permér, frezhen ishod okoljsheh; pravi kristján pa ves vdan in ponishen, moli in sposna zhudno vladstvo stvarnika, bres

zhigar perpusjenja dhe laf s glave, in vrabez f
 frehe ne pade.

V.

Kakor nevarna in shkodljiva bi bila lahko
 Evstahii hitra prememba otoshnosti v nar vezhi
 veselje, tako ji je bila korisna; kakor hitro se
 je is omedlevize prebrihtala, je sposnala, de je
 ne motijo sanje, ampak de saref v narozhji dhe
 shiviga ozheta in brata pozhiva, in njena poprej
 tako smeshana glava je nanaglima osdravéla.
 Po tem so eden drusiga f prashanji in odgovori
 obsuli, in ko so oboji nekoliko prashati preje-
 njali, je Almarfski perpovedoval svoje reshenje,
 kakó je na grajshino ob Gariljani prishel, od
 koder bi se bil, Kamilo in Evstahijo iskat, rad
 na pot podal, ko bi ga ne bila huda bolesen
 sadershevala, in de bolnimu nizh drujiga stori-
 ti ni bilo mogozhe, kot svoje drage sgubljene
 po nar bolj branih novinah vabiti, in mu osna-
 niti, kje bi se dobili. Pa kakó bi bile novine
 v odlozheni samoti priti samogle, in kakó bi
 bilo móglo njih branje Evstahijo veseliti, ker
 se je bila dhe vsmu upanju tega sveta odpove-
 dala. Ko se je spomlad perzhela, je tudi Al-
 marfski osdravil, in po tem se sam f svojim finam,
 ki ga je v bolesni svesto oskerboval, na pot po-
 dal, preiskovat tiste kraje, kjer se je bil Rikor-
 dam od Evstahije lozhil, kakor mu je sam po-
 vedal. Shtrahni gorezhi Vesuv je njega in Fran-
 zifhka na svoj raspor vabil, drugo je pa dhe
 nashim mladim bravkam snano. Baron Rikor-
 dam, skúshen perjatel leté drushine, je mógel
 po knesovi volji flushbo grofa Zhibolina nasto-

piti, in vse opominovanja serza, svoje perjatlje spremljevati, so mógle vezhim dolshnostim odjenjati.

Ko sta si Almarški in Franzishk perpovedovala, de imata upanje, kmalo takó frezhna biti, tudi Kamilo najti, se Evstahija ni móгла joka sdershati, ljube matere podobo, ki jo je bila od Pavline dobila, pokasati, ter ozheta in brata poprašhati, zhe jo Kamilino sposnata? „Kaj pa de,“ oba rezheta, „vender je,“ perstavi Almarški „she v svoji poprejshni mladosti, preden je bila omoshena, isobrashena, posneji so vse v drugazhi nóshi narejene, pa se tudi ne vém spomniti, de bi bil to kdej per vajni materi vidil.“ Ravno taka je tudi s Franzishkam in Evstahijo bila. Letá je svoje sgodbe od tistiga zhafa, ko je bila od ozhetovske hishe odpeljana, perpovedovala, kakó se je po nefrezhi od prelube matere sgubila, in posneji is gradu s Rikordamovo pomozhjo pobegnila, po tem pustim kraji se mudila, sadnjizh pa spet v nevarnosti bila, svojim -preganjavzam v roke pastí, dokler ni bila tega perjasniga perbeshalisha najdla, zhigar poshteni ljudje so jo bili dobrovoljno sprejeli, in persanafhljivo verdevali. Jokaje spomni tudi pokopalisha, kjer semljiski ostanki njene ljube matere trohné, kakor je savolj podobe mislila. Almarški in Franzishk sta se per tih besedah prestrashila, vender pa kmalo po mirnim prevdarku se boljiga preprizhala. Sdej sta Pavlino in njene staršhe práv na tanko isprashevala vsih okolishin shené, ki je bila per njih umerla; ali vse, kar so sunej nam she snanik okolishin povedali, je Kamilo le takó poverhama sadevalo, de bi bila strah in up v nju persih enaka, ako bi ne bile pogoste Evstahijne sanje, ktere so se she nekoliko

spolnovale, in ozhetovi in bratovi obzhutljeji slednizh strahu premagovali, in tako up podpirali.

Almarški je po svojo kozhijo, ktero je na Vesuv gredé v drugi vasi pustil, poslal, in tisti zeli dan per Evstahijnih dobrotnikih ostal, jim kmezhko gostarijo napravil, jih s veliko hvaleshnostjo bogato obdaril, jim svoj napis dal, in jim tudi ukasal, v fili per njem pomozhi iskati, ino mu vezhkrat kej porozhiti. Drugo jutro so se vsi ganjeni, in eden drusimu hvaleshni lozhili, ko so s he poprej sa mirni pozhitek v tistim grobu pokopane po kristjanski dolshnosti molili, in nekej svetih mash plazhali.

Almarški je sklenil ne naravnost na svojo grajsfino ob Gariljani, temuzh skosi stolno mesto iti, de je starimu perjatlú Rikordamu, dragimu in svestimu varhu Evstahije, najdeno hzhí skasal; sató so mogli po drugi poti, in ne po ti, koder so prishli, nasaj iti, tudi so mogli Evstahijo preoblezhi, ker je bila sdej po kmezhko napravljena. Šklenili so tedej v blishnjim Neaplju se nekej dni pomuditi, in tukej se s vsm potrebnim ofkerbeti, kar jim v takim velikim mestu ni teshavno bilo. Vse imenitnosti, sunej nekaj zerkva tega flovezhiga mesta, neso iméle nizh mikavniga sa nje, ker jih je le nepokojno hrepenenje, is filniga shuma in prevelike derhali, dalje gnalo.

Práv lepo jutro v nedeljo, kakorshniga se samo ti perjetni kraji veselé, slò sgodej so is Neaplja shli. Sdej se jim je sizer takó strashni Vesuv od veliko perjetnisthi strani kasal, pod njim je veliko vasi in dosti nogradov, v kterih predobro vino, ki mu Kristusove solse pravijo, raste. Zela truma lepih ptizhev je stvarniku hvalne pesme

prepevala, in is vſih ſvonikov ſo ſvonovi ljudi opominovali, zhaſtiti nar vezhi Bitje. Tudi ſerza naſhkih popotnih ſo bile polne pobošnosti, ker ſo ſe ſkosi vaſ peljali, ko je ravno k flushbi boſhji ſvonilo, ſo vſi s voſa ſhli, Goſpod-Bogu perſerzhno molitev vere, upanja in ljubeshni s ſdrusheno ſoſefko opraviti. Umirjeniga in pokojniga ſerza ſo po dokonzhani daritvi ſvete maſhe vſtali, in dalje ſhli. Šhe miſlili néſo, kakſhna ſrezha ſe jim bo ſhe danſ po ſkrivnih ſklepih boſhje previdnoſti pergodila.

Ko ſo ſpet ſhtir ure dalje ſhli, jih je poldanſka vrozhina, ki je ſmirej vezhi perhajala, in ker ſo konji ſhe tudi utrujeni bili, permorala v kerzhmi (ali oſhtarii) nekoliko juſhinati. Pol ure po tem pridejo do kerzhme, ktera je memo družih zhedneji in vezhi bila, tudi vidijo koj doſti goſtov v nji, kteri ſo ſe jim domazhi ſdeli. Ko is kozhije ſtopijo, jih ſlò perjaſno ſprejmejo, in ſgovorni, radovedni kerzhmar jih koj vpraſha, zhe tudi k ſveti Urſhuli pojdejo o danaſhnjim prasniku, ki ga v kloſhtru obhajajo, novo ſlovezho pevkinjo poſluſhat.

Ko je Almarſki dalje vpraſheval, je ſvedil, de je ſhe nekej lét, kar je imenitna goſpá, ktere bolj na tanko ne poſnajo, od ktere pa ſavolj njene velike ſhaloſti miſlijo, de mora práv neſrezhna biti, varſtva in ſtrehe iſkala, in dobila. „Kar nizh néſo vedili,“ dalje kerzhmar perpovedujé, „kako lepo in ginljivo le tá goſpa peti ſna, dokler ni po ſmerti kloſhterſke pevke, de bi ſe kloſhtru nekoliko hvaléſhna ſkaſala, péti ſazhela. Kakor hitro ſo njen perjetni glaſ ſaſliſhali, zhaſtilljiva opatnja ni jenjala, ptujke proſiti, vſaj ob velizih godéh flushbo boſhjo ſ ſvo-

jim petjem povelizhevati; in ob velizih prasniki
ljudjé od vsih strani k sveti Urshuli perderó,
kjer se jim, kakor pravijo, koj, ko gospó peti
safilshijo, ferze proti nebesam povsdigne.“

She per besedi pevka je popotno drushino
poseben nepokoj obshel, sakaj Kamila je zhes
vse perjetno péla; to pa, kar jim je kerzhmar
she na dalje od pevke perpovedoval, jih je she
bolj k sveti Urshuli gnalo, de bi bili sami ptuj-
kino petje perjetnimu glasu shene in matere
permerili. Vsfakteri je sladko dosdevanje perzhe-
tiga nepokoja drusimu perkrival, ker bi bilo u-
tegnilo le prasno upanje biti; vsi trijé so posne-
ji eden drusimu obstali, de jim noben teden v
jezhi ni bil takó dolgozhafin, kakor te shtiri ure,
ki so jih v kerzhmi dopernefli. Le po fili so
nekoliko jushinali, in zhe je bila ravno strafh-
na sopáriza, bi bili nategama odrinili, ko bi ne
bili konji pozhitka potrebovali; sató so mogli do
vezhera pozhakati. Pa kakó so hotli tamkej na
famo dosdevanje vpushenja profíti, ker bi bilo
k vezhimu dalje, kot v sgovornizo, po ojsrih po-
stavah réda, sami Evstahii iti dovoljeno? Vender,
tako je vsak sam per sebi premishljeval, ne de
bi bil komú drugimu kej povedal.

Jim tako sasheljeni zhaf flushbe boshje se je
perblishal, vsi gostjé so se na pot podali, in
Almarški, hzhí in fin so trepetaje v kozhijo shli.
Nobeniga néso potrebovali, de bi jim bil v po-
stranski kloshter pot kasal, samo sa mnoshizo,
ki je tje romala, so se vosili. Na grizhku so
ugledali svonike lepe zerkve, kjer je ravno k
flushbi boshji svonilo; in vsak teh treh nerado-
voljno s glasnim sdihljejem solzne ozhí proti ne-
besam oberne, ter naglo navdol sderzhé ravno

pred zerkvene stopnize, ko se jim she pershgane svezhe nasproti blishé. Vsi trije trepetaje in polni perzhakovanja v blishnjo klop pokleknejo, ko so na visokim koru she strune vbirali. Slushba boshja se je sazhela, in s njo vred saref lepa godba (ali musika), v kakorshni je le drushba Lafhkih godzov surjena. Ko so sveto pesmizo odpeli, je pevka „Zhesheha fi kraljiza“ sama, na glas in veliko lepshi mem poprejslniga petja sapela, ter v vseh vernih nar poboshnishi obzhutljeje obudila in vnela. „Usmiljeni Bog! Kamila“ rezhe Almarški, „mogozhni Bog, naji mati!“ pravita Franzishk in Evstahija; vsi trije solse nebeshke radošti tozhijo, ter glavé na klop nafiloné. Od prevelikih notranjih obzhutljejev, ki so se med seboj vojskovali, se néso môgli ne po konzuh dershati, ne besedize isgovoriti, in vender je bil njih stan okuf isvelizhanja.

Blagoslov je minul, mnoshiza se je rasfhla, samo Almarški, Evstahija in Franzishk so she smiram v klopi klezhali, dokder se jim je zerkovnik perblishal, in jih lepo opomnil, de bi fhli, ker je bil zhas zerkov sapreti. Kot is sanj so vsi trije kvishko planili, pa njih solsne ozhi so bile polne gorezhe poboshnosti. „Ste jo fli fhali? Kamila je, mati so,“ so vsi ob enim rekli. Is zerkve so tedej bersh v klofhtersko sgovornizo hiteli; pa umneji Almarški fi je domislil, de bi Kamila sboleti utegnila, ko bi se ji takó neprevidama perkasali. Šklemili so, se poprej s ismishljenim imenam zhashtiljivi opatnji klofhtra napovedati, ter jo profiti, na kratik pogovor v sgovornizo priti, in takó Kamilo nekoliko na to perpraviti. Koj jim je bilo dovoljeno, in Almarški je v opatnji perjatlizo svoje shene sposnal; in

ko jo je po prejšnjim imenu nagovoril, je bila bolj pasna, in ga je tudi spoznala. „Kaj Almarški?“ savpije duhovna gospa, ter se savsame, „ali so vam duhovi Kamilino pismo pernešli, ali ste po sraku semkej prishli? Še le peti dan je, de ste sopen svobodni, in vzhorej smo po vaš pisali, danš ste še tukej? Kako je to mogozhe? Je le ta vašha in Kamilina hzhi, Evstahija? po vašhah sporozhilih ste le fina Franzishka sabo imeli, sej je Evstahija is gradu pobegnila? Naj bo, sadošti je vprašhanj in odgovorov, nizh vezh vaš ne bom mudila; malo še poterpim, szhasama bom pa še vse svedila. Ko vaš vašha gospa še tako sheljno perzhakuje, in je še na vašh prihod perpravljena, ji ne bo shkodovalo, zhe ravno nekej dni popred pridete, kakor je mislila. Le nekoliko pozhakajte, prezej bo tukej.“ Opatnja je posvonila, ter je nuni, ki je prishla, rekla: „Šestira Kordula, stopite vender tje k Almarški gospé, in ji povejte: Nje mosh, fin in hzhi še dolgo zhasa v sgovornizi zhakajo, kje je takó dolgo? Naj še vender pride.“

„Ha!“ savpije zhasitljiva in obzhutna opatnja, ko so se njeni gostovi polni perzhakovanja trefli, „jo še slishim. Kakor hitro bom odshla, Almarški, snate s kljuzhem omreshje odpreti, vém, de ne bote mogli sterpeti, de bi se ne objeli; pa to vam povém, jest še moram poprej sunej biti, in kakor hitro bom poterkala, morate še vsi sunej omreshja stati.“

V eni sapi, s raspetimi rokami in solsnimi ozhmí je Kamila prishla, pred omreshjem na kolena padla, ter savpila: „Vezhni Bog, je le mogozhe! Moj mosh, moja otroka!“ Med tem so se sunej omreshja Almarški, Evstahija in Fran-

zibhk veselja jokali, in s povsdignjenim rokami na tla popadali.

Ganjena si je draga opatnja salsé brisala, ter je rekla: „No, Almarški! storite, kakor sim djala,“ in hitro je skosi vrata smuknila, ki v notranji klofster peljejo.

Nobeno she tako spretno pero ne more po vrednim popisati veselja zhiših, sedinjenih serz, ki so ga po takó dolgi lozhitvi, in po tolikih prestanih skušnjah obzhutili. She tak shivi popis radosti in veselja je le senza, zhe zhlovek sam ne vidi, sam ne zhuti.

VI.

Dobra opatnja je med tem mitarju blishnje klofsterške pristave ukasala, imenitnim ptujzam smiram perpravljeno gostnizo odpreti, in s vsm potrebnim oskerbeti. Veselja pijanim, ko se le zhudijo in objemajo, in néso v stani kej savorstama perpovedovati, dosli zhafa pusti se nekoliko umiriti, po tem pa tiho na notranje duri poterka, in naglo Almarški po njenim povelji omreshje sapre. „Vsi moji ljubi,“ pravi blaga gospa, ko noter stopi, „potrebujete miru in pozhitka, sa kar je Kamilino poprejšno stanovanje bolj od le te sgovornize perpravno. Prej, ko mi mojo ljubo perjatlizo odpeljete, morate obljubiti, jutrejšni dan meni odmeniti, jest sim tudi sheljna svediti, kako se vam je med tem godilo, in ker ste mi vsi takó slò per serzu, menim, de mi bote mojo proshnjo dovolili? Almarški je sagotovil, de je vse na povelji blage opatnje leshezhe, potlej so se do jutrašhniga dneva poslovali, in kmalo po tem na pristavo

fhli, kjer se je poshtena mitarjeva drushina Kamilniga prihoda filno rasveselila.

„Tukej moj ljubi mosh“ — pravi Kamila, ko je stariga mitarja sa roko poprijela, in pred Almarfskiga peljala — „vidish mojiga reshenika, bres njegoviga usmiljenja in dobrotljivosti me vi vfi nikoli vezh vidili ne bili, bres njegove pomozhi bi bila mogla v gojsdu, kjer fim bila Evstahijo sgubila, shalofno poginiti, ker fim bila do smerti vpehana, in mi ranjene noge néso vezh flushile. Le malo se mi dosdeva, ker fim bila vfa omotena, de je Evstahija, ko se je danilo, fhla studenza, ali kej divjiga sadu meni v poshivitek ifkat; koj po tem fim saspala, pa od strafhnih sanj nadleshvana se kmalo sbudila, kakor menim, fim od delezh Evstahijni krizh flifhala. Saftonj fim se po vfi mozhi trudila ji odgovoriti, prevelika vrozhina na ponozhnim begu, in prenaglo ohlajenje na rofni travi me je takó hripavo storilo, de nesim bila v ftanu saftopniga glasu isgovoriti. Nesim mogla drujiga misliti, kot de je Evstahija spet nasledovavzam v rokah, in v svojih mislih fim bila she bolj sagotovljena, ko fim kmalo potlej dirjanje kónj flifhala, in eniga jesdizov, ki so nafho kozhijo spremljevali, memo jesditi vidila. Germovje me je perkrivalo, de me ni vidil, vpiti fim hotla, in na noge stopiti, pa gerlo in nogé so mi odpovedali; rada bi bila vidila, de bi me bili nasaj vlekli, s hzhervo reven ftan delit, ko bi bila le gotovo vedila, zhe jo je to, zhesar fim se bala, ref sadelo? Pa tudi óna bi bila utegnila, po tolikim danafhnjim terpljenji oflabljena, obleshati, in klizanje, ki fim ga v spanji flifhala, bi bilo utegnilo le drashljiva sanja biti.

Takó fim od hude sheje in velike lakôte muzhena, s bolno glavo, vsa sapushena v straslih dvomih, ker od svojih dragih nizh nesim vedila, do vezhera leshala. Po tem mi je obupnost toliko mozhi dodelila, de fim vender po vsih shtirih is svojiga skrivalisha slesla, ter se zesti, ki pogojsdu pelje, blishala, usmiljenja profit perviga, ki bo memo popotval. Sares Boshje ozhetovsko oko je vidilo mojo neskonzhno potrebo, in mi je reshenje poslalo po tem poshtenim moshu, kateri je she o pravim zhasu pogojsdu pervôsila. Nizh drujiga nesim mogla, kot roke proti njemu stegovati, in na svoje slò otekale noge kasati.

„Oh véliki Bog!“ pravi poboshni Bernard gansen, ter urno s sklenizo vina in koszhikam kruha s vosa skozhi; le teshko fim nekoliko kapljiz posherla, jesti pa kar nizh nesim mogla, ker mi jesik in gerlo nizh nestla flushila. Ne de bi me bil dalje kaj vprashal, mi je usmiljeni Samarijan bersh perpravni sedesh na vosu naredil, me s pomozhjo hlapza nanj posadil, me v blishnjo prenozhishe odpeljat.

Ko mi je Bernard vina vezhkrat po kapljizi v usta vlival, fim spet k mozhi prishla; she na prenozhishu, kamor smo v dveh urah prishli, me je smíram usmiljeno ofkerbljeval. Na njegovo povelje fim dobila dobro posteljo, možhno juho (ali shupo), in sadnjizh pijazho, po kateri fim se slò potila. Zhe je ravno moje serze velika britkost teshala, fim vender tako sladko pozhivala, de me sjutrej, ko fim se sbudila, sunej rasboljenih nog nizh drujiga ni bolelo; she zlo hripava nesim bila vezh.

Ko je Bernard sjutrej sgodej popraſhat priſhel, kako mi je ſhe kej, ſim ga ſhe lahko ſ beſedo ſa njegovo veliko ſkerb ſahvalila, in po-verhama ſvoj neſafluſheni ſhaloſtni ſtan raſodé-la. Slo ganjen me je poſluſhal in miloval, ker je ſhe en dan hoda od tiſtiga kraja ſtanoval, in mi povedal, de je mitar priſtave kloſhtra ſvete Urſhule. Naglo ſim ga popraſhala ſa ſvojo per-jatlizo Zeleſtino Glutanjo, ki je v ta kloſhter ſhla, ter ſim ſvedila, de je ſde j kloſhterſka opat-nja. Terdno ſim ſkdenila, per Zeleſtini varſtva in ſhivesha iſkati; ſvoj ſklep ſim poſhtenimu Bernardu raſodéla, kteri je bil koj voljin me ſabo vſeti, zhe bi to le moj bolehní ſtan na takó ſlabim voſu, in po tako ſtermim potu perpuſtil. Vſe pomíſhljevanje ſim premagala, in ſ njim ſhla, ter ſim ſe bolj terdno miſlila, kakor ſim pa v reſnizi bila, kar ſim po potu ſhe prezej perkri-vala; ko pa poſno ſvezher na priſtavo prideva, ſim bila vſa omamljena, in bolj mertva, kot ſhi-va ſ voſa djana; ſhe tiſto nozh ſim vrozhinſko bolesen dobila, ſe slò meſhala, kakor ſo mi poſ-neji povedali, in ſmiram vaſhe imena klizala. Le preljubesnjivimu verdevanju, in vedni ſkerbi kloſhterſkiga vrazha imam ſvoje ſdravje ſahvali-ti. Zheſ trinajſt dni neſim bila vezh nevarno bolna, vender pa takó slò obzhutljiva, de me je vſaka glaſna ſtopnja, vſaka glaſna beſeda hudo pretreſla. Ko ſim bolj k mozhi priſhla, je tudi ſkerb ſa vâſ predrage vezhi perhajala. Dobrot-ljiva Zeleſtina mi je k poſtreshbi ſhenſko dala, ktero ſim poſneje po dojnizi ſeſtro ſpoſnala. Le-to dobro, pobošhno ſhenſko je njen bresveſtni in ſvojoglavni moſh ob vſe perpravil, po tem jo pa ſhe zlo popuſtil; od tiſtiga zhaſa je neko-

liko otropéla, kar je od njene prevelike otoshnosti isviralo, pa ni bila nikomur nizh nevarna, sakaj Šibila, zhe fi ravno je bila nefrezhna, je vender vse ljudi perferzhno ljubila, in je bila nar pohlevnisthi revza. V mladosti fim ji svoj isobrasik podarila, ktériga je noter do tistih mal per sebi nosila; kadarkoli me je po vami sdihovati flifhala, mi je obetala, vaf iskati in gotovo najti. „Šej imam poverenje per sebi“ — je potem djala na podobo kasajozh — „mi bodo she verjeli.“ Kaj fim si persadela, ji dopovedati, de vaf ne more dobiti, pa vse saštonj, terdno je sklenila vaf iskati, in k meni perpeljati; neko jutro je sginila, in de fi ravno je Zelestina smiram po nji poprashevala, na vezh krajev ljudi poslala revo nasaj perpeljati, je bilo vender do danafhniga dne vse saštonj.

„She v miru pozhiva, dobra Šibila,“ je Evstahija djala, ter podobo svoje matere pokashe, ktero je od Pavline dobila, in na ktero je tolikanj solsa prelila; perpovedovala je tudi sdej svojo britko smoto.

„Ref!“ — pravi Kamila podobo posnavshi — „ravno tista je, ktero so mi moji ranjki starshi v mojim shestnajstim letu dali, ktero fim tisti dan, ko fim se s Almarškim sarozhila, svesti in ferzhno vdani perjatlizi, ki je ravno tudi s nefrezhnim moshem v sakon stopiti mislila, podarila. O blagor ti, dobra, preobzhutljiva dusha! Sdej vezhni mir vshivash, palmovo vejo fi si perdobila, ki vsako britkost smaga.“

„Ko fim bila popolnoma sdrava,“ je sdej Kamila dalje perpovedovala, „fim se v kloster preselila, de bi se s delam in drushino

motila, takó svojih nadlog posabila, in se naukov vdeleshila; vse drugo pa she véste.“

„Pa ljuba shena! kdo te je na nash prihod perpravil, kako si mógla pred tremi dnevi meni pisati, kdo ti je od mene kej povedal?“ je vprašal Almarfski.

„Ti sam,“ pravi Kamila, ter novine is nedrija potegne. „Vezhni Bog, kateri je moje solsé vidil, in sdihljeje shtel, je hotel, de so v moje roke prifhle, ko fim she dosti terpela, in takó se je permerilo, de je bilo nekej sa kuhnjo potrebniga is Neaplja v njih savitiga. Veliko slo tazih listov je bilo she odvershenih; zhimu je pa ravno ta, v katerim si ti mene in Evstahijo vabil, tako posebno mojo pasnost obudil, de fim ga soper svojo navado spravila in prebrala? O Bog! je savpila, ter se veselja sjokala. Tvoje pota so nesapopadljive, kakor tudi perpomozhki, kterih se tvoja modrost in milost ob svojim zhasu v nashe refhenje poslushuje.“

„Pazh ref!“ rekó vsi v veselji, ko se objamejo, „nam je njegovo usmiljenje na zhudno visho rasodeto.“

„Oh moja milostljiva gospôda!“ pravi poshteni Bernard s povsdignjenimi rokami, „gotovo nobeniga zhloveka ni na semlji, kateri bi ravno tega ne rekel, in she tudi sam ne bil obzhutil, zhe le kej pergodb svojiga shivljenja skerbnopremisli, in se po tem vprasha, kdo mu je v ti potrebi pomagal, kdo ga je te velike nevarnosti, ali filne nadloge obvarval? Zhe si odgovoril: ta, ali uni poshteni mosh, takó je pomozhnik le vender smirej perpomozhik Bogu, zhigar modrost in milost ste zhloveka vladale, in se njega v nar vezhi fili poslushile.“

Vsa drushina si je persadevala poshteniga starzhika sposhtovanja in hvaleshnosti preprizhati, s njimi je mogel vezherjati, in koj po tem je opatnja nekej jerbaszhikov jedí od kloshterfke kuhe poslala. Per majhni, pa práv veselí vezherji sta tudi Almarški in Evstahija svoje pergodbe od zhasa svojiga lozhenja od Kamile perpovedovala, kar jim je bila nova perloshnost, nesapopadljive pota boshje previdnosti premishljevati. Drugo jutro so se spet v sgovornizi sbrali, kakor so bili poprejsfni dan obljubili, radovednosti zhastite gospé opatnje sadovoliti, in se ji po mozhi sahvaliti; po tem so se od nje, in dobre mitarjeve drushine, ktera nizh povrazhila ni vseti hotla, shalofno poslovili.

V mirni tihoti in v serzhni spravi je shivéla sdej frezhna drushina na svoji grajsfhini. Po boshji previdnosti zhloveku ni dano popolno posabljenje, ampak le dobrotljivo smanjshanje spomina, sakaj ravno takó shalofna bi bila, ko bi se nam nesfrezhne sgodbe pretezheniga smiram shivo pred ozhi stavile; tako namrezh bi mi nobeniga veselja popolnoma vshivati ne mógli, ko bi nam spomin pretezheniga veselja takó shivo pred ozhmí bil, kakor takrat, ko ga vshivamo. Tako pa je nash spomin po boshji previdnosti enak podobi, ktera se ne da popolnoma isbrisati, ktera se nam pa v perpravo prihódniga veselja, ki ga bomo vshivali, smiram temnejshi sdi mem megle, ki sjutrej sgine, in samo rodovitno roso pusli. Roka Vfigamogozhniga vódi poboshniga tudi v nar vezbih stiskah, in mu terpijenje polajshuje. Pa tudi sama natoranam kashé lép isgled minljivosti; kakor rosha ozveté, in selishe svene, in ob she takó jasnim dnévi zher-

ni oblaki mogožno solnžno svetlobo otemné, ravno takó nam samore ena sama ura mir, ki ga she vezh let vshivamo, vropiti, in brihtnost duha dostikrat takó naglo sgine, kakor vihar po mirnim jeseri rasgraja, ter valove vsdiguje. Smiram si mora zhlovek premembe svest biti, in nikoli ne smé misliti, de mu frezha lagati ne more, temuzh vselej mora v boshje usmiljenje saupati, ktero tudi takrat, ko se nesnana nesrezha she takó hitro blisha, zhloveku saupnosti ne odvsa, in mu po grosovitnim, teshavnim potu k veselimu, mirnimu pozhitku svéti.

She vezh lét se je Joshef Almarški v Mefini savoljo neke rezhi, na kateri mu je bilo veliko leshézhe, právdal. Zhe se ravno on ni savolj tega tosheval, de bi obogatel, ga vender ozhetovske dolshnosti' svaré, svojima otrokama dedshine ne kratiti, she manj pa sató, kér je imel pravizo veliko premoshenja terjati. Ko se je dolga pravda konzu blishala, je besednik Almarškemu pisal, de mora sam prizhujozh biti, zhe hozhe, de bo vender pravda sdej dognana. Kako nerad se je pazh od svojiga stanovanja, ki mu je bilo v svojih mirnih dnevih takó ljubo, lozhil! She teshej ga je pa stalo se od svojih, zhe ravno samo nekej mešov, lozhiti. Pa to veliko fkerb mu je drushina, kakor hitro ji je bilo písmo snano, koj sama prevsela, ter ga sagotovila, de nizh na zelim svetu ni mogozhe jih od preljubiga mosha in ozheta lozhiti. Šklenili so tedej, ko so to práv dobro prevdarili, se vsi skupej na pot podati, in so koj vse potrebe sa odhod perpravili.

Objokani so se podloshni od svoje ljube gospòde posflovili, ko so popred per ozhitni flush-

bi boshji v grajski kapelizi vfigamogozhniga Boga frézhe in blagoflova popotnim profili. Veseli in pokojni, ker so v boshjo pomozh saupali, so se na pot podali, in bres vse nefrezhe v Me-fino prishli, kamor so se bili namenili. Almarfski fi je persadeval svoje opravila tako hitro ko mogozhe opraviti, pa je vender v vednim perzhakovanji menez sa mezam pretekkel.

Savolj svojiga preblasiga stanú bi bili nar imenitnisfi hishe lahko obiskovali, pa so se vender le vsih drushb ogibali, ker jim je ljubshi bilo, lepe okrajne prehoditi, in v mikavni natorri vfigamogozhnost Štvarnika premishljevati. Posebno radi so ob bregu morja hodili, se vezhkrat f kmeti in ribzhi pogovarjali, in ker jim je bilo mogozhe, so tudi s dobrodeljno roko uboshtvo podpirali. Šlednjizh pa je stariga Almarfskiga bolesen napadla; Kamila ga je svesto ofkerbovala, on pa ni perpuštil, de bi fi tudi Evstahija in Franzishk savolj tega veselje kratila, ampak jima je she veliko vezh veléval, lepe kraje, kar je mogozhe prehoditi, ko so she previdili, de se ne bodo vezh dolgo zhafa tukej mudili.

Sa nekoliko dní šta se od ljubih staršhev poslovala, ker bi bila rada dve morske okrajne ogledala. Štar, poshten mosh ju je spremil, in nar bolj šta se veselila. Bliso pokrajne ju je prāv koshat léf na tem ogledu velike solnzhne vrozhine branil. Šlushabnik je jedila in pijazhe seboj vsel, vsi so se v veliko gosho vlegli, kjer jim perjasni pogovori v bratovški spravi in serzhnosti malizo oflajshajo. Škorej ni bilo mozh vrozhine prestati, hladni vezher jih v perjasnih pogovorih spet oshivi, in takó se v govorjenji samishlijo, de jih mora flushabnik na odhod o-

pomniti, ker bi bil ta kraj v mraku utegnil nevarin biti. Komej odrinejo, kar nanaglima nekdo is germovja vstrelji, ter poboshni flushabnik mertev na tla pade. Evstahija vrish sashene, in Franzishk hozhe sa oroshje prijeti, kar ga she od sad shtirje tolovaji dershe, mu roké sveshejo, usta samashé, in med tem dva druga Evstahii pert zhes glavo versheta, in jo sabo vlezheta.

Terdo ob pokrajni so bile od gostiga germovja obrafhene rasvaline stare terdnjave, katero je bila mozh sovrashnika, in she mozhnejji roka zhasa rasdrobila, sdej pa je bila strashno prebivalishe gerdih ponozhnih ptizhev in strupenih kazh. Nobeden si ni upal, temu kraju blishati se, she manj pa v podsemljiske potake iti, ker je bila med ljudmi sploshna pravljiza, de tam duhovi, per rasdjanji terdnjave umorjenih vojshakov, strashijo, sa to je tudi vrasha zelo deshe-lo, v kateri je tudi Mefina, imenovala Valdemone, to je, vrashji dol, ker so nekdej menili, de hudobni duhovi v podsemljiskih ognjislih (jeslah) gôre Etne prebivajo. Tudi so manj vrashni popotniki po nozhi blede podobe ref vidili med grobljami in podertijami tavati, in so takó strashno jezhanje flishali, de jih je velika grôsa spreletela, in kot blisk so spet is tega preklizaniga kraja pobegnili. Ako ravno se od duhov na noben kraj govoriti ne da, je vender dosti naravnih (natornih) rezhí, ktere strah in vrashe v strashbilo predelajo. Ino to je bilo tudi tukej, sakaj neposhtena tolovajska derhal si je to rasvalino v stanovanje isvolila, in de bi si ga práv sagotovila, ni le nar grosovitnejji pravljize od duhov med vrashnim ljudstvam po zeli okolizi rasglashala, ampak zhe je trop ropat shel, so slabshi in bo-

lehni, kakor strahovi med skalovjem lasili, ino svoje jezhanje s tulenjem slov sdrushili, in takó tudi nar manj bojézhe popotnike splashili.

Na nek trop sta tudi Franzishek in Evstahija naletela. Svesana, sta bila v rasdertijo vlezhena, kjer sta bila spet rasvesana, in vsak posebej v podsemljiško jezho djana, pa dobro obvarovana. Lozhitev jima je bila ravno takó teshavna, kakor misel na negotovi vrok, ino lozhenje od staršev, ktere je po tolikanj terpljenji nar grenkejšhi shalošt vnovizh obfhla.

Dva dolga dneva, ki sta se jima vezhnost sdela, sta she v tem grosovitnim stanovanji prestala, ne de bi bila kakiga zhloveka vidila, rasun siviga jezharja, kateri jima je sleherni dan dvakrat pizhle hrane pernesel, in na zhigar obrasu se je fizer dobroserzhnost vidila, ktero je pa po síli perkrival. Zhe sta ga lepo nago-varjala, so njegove, ju fizer milujozhe ozhi otem-nele, in tudi nar manjšhi stvarize, na vse svoje vprashevanje, nesta od njega svedila.

Tretji dan so se ob nenavadni uri jezhne vrata odperle, in va-njo je stopil mosh visoke postave, zherno oblezhen, s rudezhim peresam sa klobukam, ino s opafizo enake barve okoli ledja, ob kateri so samokresi (ali pishtole) in bodalza visele; stvarniza (ali natora) ga je bila s blagim obrasam osaljšhala, pa njegovo oblizhje je bilo vpadeno in divje, morebiti savolj veliko doperneshenih hudobij, in pod njegovimi gostimi obervami je gorelo oko, zhefar pogled je zhloveka prebôsti shugal, in le prevezh njegovo hudobno serze rasodeval. Dolgo zhafa je s podpertimi rokami pred trepetajozhim dekletam stal, ino po tem je natihama njeno ime isrekel.

„Kakó“ rezhe Evstahija, „de vi moje imé veste, me li posnate?“

„Tebe in vso tvojo drushino.“

„Gotovo bote tudi preprizhani, de mi premoremo s veliko denarjev svojo prostost odkupiti?“

„Shelesne skrinje ti bom pokasal, ki v mojim skrivnim kletu stojé, in zhe potlej svetloba tega skorej kraljeviga sklada biserov, slata in srebra tvoje ozhi oslepí, samo sebe vprashaj, zhe sim se vaju savolj gerdiga dobizhka polastil, in v svoje skrito prebivalishe speljal.“

„Sa boshjo voljo, kaj pa vas je k temu sapeljalo?“

„She vezh lét le en obzhutljej posnam, kteriga sim v svojim serzu, skerbno redil, kakor risnja (ali tigra) svoje mlade; vezhiga veselja nesim posnal, kakor persadevati si, vas pokonzhati. — Mashevanje, kervavo mashevanje nad vasho hisho je bil moj namen, zhe sim se v nesnano prihodnost samisilil. Mashevanje nad Almarfskim je v bandero vtisnjeno, s zhimur temotni peklenški duh pred mano hodi. Ne bój-se sa ozheta, ne sa mater, kakshin dobizhek bi mi neki bil, ako bi nju shivljenje le edino uro perkrajshal? Nju otroka sim v pest dobil, ta hozhem pomoriti, de bodo starshi pozhasi, in v obupu v svoj grob prishli.“

„Strafna, prestrafna rezh! Pa kaj vas je sa boshjo voljo k temu neisrezhenimu sklepu premoglo?“

„Moja lastna nefrezha in padez moje hishe; ne prashaj dalje, ne bom si ran ponavljal, ktere so she le od vajniga vjetja po tolashi sadošteniga mashevanja kervavéti jenjale. Enako gadu sim popadel róp, kakor merjasiz (ali divji

presihizh) fim hotel svoje sobé v vajno oferzh-
je sabôsi, kar je nevidna roka mojo desni-
zo poperjela, in mi roko spodbila. In tako se
vse moje sheljé v tebi strinjajo, in to je edino,
kar vse moje sklepe rasdreti, mojiga duha pa
v diamantne spone vkovati móre. Kar fim tebe
sagledal, je moje serze od nesnaniga in nepre-
magljiviga nagnjenja napolnjeno; she zlo dobro
delo snafh doperнести, zhe se s mano sarozhish,
sakaj potlej se bom tolovajstvu odpovedal, s sa-
kladi slo barko napolnil, in se v nesnano deshelo
popeljem, tam srezhne dni preshivim. Pa nikar
ne misli, de bom po gospôsko sa perjasni po-
gled let in dan berazhil, moji sklepi so hitri,
in morajo urno dopolnjeni biti, gorjè pa tebi,
zhe spone po fili prelomish, ki so moje serze
vklenile, ino takó mene spet sebi samimu pre-
puštish; vekomej so ti možhni sadershki, ki
me obdajajo, prelomljeni, tebe potlej po fili v
Ameriko odpeljem, in tvoj brat, kateri mi je
med tem le porok tvoje ljubesni, bo pred tvo-
jimi ozhmí umerl, predin te s bodalzam v ro-
ki perfilim se s mano vekomej porozhiti.“

Takó pravi hudobnesh, in Evstahija mu ni
môgla odgovoriti, ker so ji njeni sbujeni ob-
zhutljeji premozhni perhajali. „Tri dni ti dam
odloga, po tem je tvoja in bratova sodba skle-
njena,“ je rekel tolovaj jo sasmehovaje, in gre
is jezhe.

Premislimo stan uboge, po nedolshnim sa-
perte gospodizhne; zhe je na grôso svoje pri-
hodnosti mislila, si ni vedila svetovati, she menj
pa pomagati, v svoji nar vezhi teshavi je na
kolena padla, ino trepetaje svoje roke proti tem-
nimu oboku strashne jezhe povsdignila. „O vsi-

gamogozhni Bog! sdihuje, kogar oko nar temnejši podsemljiške potake pregleduje, ktero tudi sa zherva vé, ki se v prahu svija, usmili se me v moji filni revšhini, strah je moje serze prevsel, in moj duh je oflabel v pogledu prestrašne prihodnosti; tega terpljenja ne more moja slaba mozh prenesti, in mogla bi obupati, ako bi me tvoja neskonzhna milost s mozhjo ne navdajala, to nesnano revo prenashati; o oberní svoje ozhetovsko oko na mé ubogo, in pokrepzhaj me v mojim velikim terpljenji.“

Tako je neprenehama molila, in trudnost njeniga prevsetiga shivôta se je v lahko spanje spremenila, ktero je smirej dalje terpelo, in tako njenimu ranjenimu serzu novo mozh dajalo. Res strašno je bilo njeno prebujenje, ko je spet stvari okrog sebe sposnala, ali slò je bila po svoji gorezhi molitvi pokrepzhana. Njena prva prošnja do jezharja je bila ji pervoliti, f svojim bratom govoriti, in ko je poglavar tolovajev v to pervolil, so Franzishka k nji v jezho perpeljali. Kakšno snidenje je to pazh bilo po shalošni lozhitvi, britko jokaje si padeta na perfi, in kar spregovoriti nesta mogla; vendar zhaš je pretekkel, le ena ura jima je bila perpušhena rasgovarjati se, pa rada bi si bila mnogo, mnogo povedala. Franzishk je prvi spregovoril, poduzhen od samiga poglavarja, ki mu je veleval svojo sestro k reshenu svojiga shivljenja opominjati, de bi se njemu vdala. Menj blagi ohzhutki bi bili mógli po njegovim serzu gospodariti, ko bi je ne bil po vfi pame-ti in s isreki premile ljubesni do njega svaril, ne same sebe in preljubih staršhev sa vse shive dní nesrezhnih storiti. Nikoli bi mu ne bilo ta-

kó grosovitno refhenje svojiga shivljenja, mirne ure dodelilo, in tavshentkrat ljubshi mu je bila smert mem framljiviga shivljenja svoje preljube sestre. Veliko boljshi je, zhe se shivljenja vanam, kakor de bi naju ljubesnjivi starshi oba vred sgubiti mogli.

Evstahija je bila preflaba se njegovim dokasam soperstavljati, njeno serze je od preveliziga terpljenja takó prevséto bilo, de mu je le f solsam odgovarjala. Odlozhena ura je pretelka, Franzishk jo je she enkrat na svoje serze pertisnil, in potem je bil od jezharja sopet v svojo jezho peljan; Evstahija je pa sama sebi in svoji nadlogi prepusthena ostala. Takó se je tudi drugi dan isshel, tretji dan pa pride poglavar jo vnovizh nadleshevat, ali Evstahija, ktera se f terdnim saupam v Boga smirej bôlj pokrepzhano zhuti, ostane stanovitna v svojim sklepu. Tolovajeva togota se sdej filno vname. „Dobro tedej,“ pravi s od jese plamenézhimi ozhmí, tudi jest fim sklenil, ne bosh se vezh lashnjivimu saupanju prepustiti môgla. Moja barka je perpravljena in s sakladi naloshena, sakaj tukej meni ni vezh ostati, kmalo bodo vojsbaki ves kraj obsedli. Pa ne vesêli se prenaglo, kakor pohlepni skopez rópa ne spuští, kteriga f svojimi kremplji terdno sgrabi, in sabo v podnebje nese, ravno takó mi tudi ti ne bosh vezh odshla. Ob uri dvignemo mazhke, poprej pa she hozhem v kervi tvojiga brata svoje mashevanje nasiliti, ino ti bosh prizha, kakó bo f shermiga pezhevja v bresno pahnjen.“ Sahtonj se je Evstahija f povsdignjenima in sklenjenima rokama k njegovim nogam vergla. „Morivez,“ naposled sakrizhi s od obupa trepetajozhimi shnablji, tudi

tebi je ura odbila; Bog mi je v sanjah rasodel, de bošh ti po njegovi roki umerl, predin bo nad mojim bratom tvoja kervava sodba dopernefhena.“

Peklenfki krohòt je bil trinogov odgovor, ter vun hití permerjene povelja dajat. Ura se je perblishala, in she se je mrazhiti jelo, ko pridejo po Evstahijo, ter jo s svesanima rokama, okrosheno od tolovajev, v prošli srak peljejo; pod milim nebam se ji je po glavi vertilo, ker je bila po tridnevnim stanovanji v saduhli jezhi takó prevseta, de je per vsaki stopnji omagovala; rasun tega so jo pa smertne teshave takó flabile, de se je bala per ti prizhi na tla pasti.

Nenavadno hitro se je savolj nakopizhenih, hudournih oblakov temnota narejala, od delezh je grosovitno gromenje buzhalo, kakor bi Franzifhka v gròb spremljalo. Poslednjizh pridejo k permorju, vihar je valove morja s globozhine vsdigoval, in vsak miglješ shugajo do nébeshiniti, ino sovrashno od ljudi jim posiljeno tesho bark v prepad vtopiti!

Ves safòpen se je poglavarju tolovaj perblishal. „Gospod,“ mu rezhe, „poslufhaj previdni svèt, poštoj í svojo sodbo, nad ktero se she elementi serdijo; tudi je prevezh predersno se sdej na fhumézhe morje podati, sej posnafh serd sbujenih vodá v prolivu (ali tokavi morja) med Sizilijo in Kalabrijo, prelòshi svoj namen do jutrifhniga dne, in ne pogubi naf vsih, prestrashno trefkanje nam le nesrezho osnanuje!“ — „In ko bi bil tudi s shelesnimi verigami na ta kraj perkovan, sagromí poglavar v svoji nar hujfhi jesi, jih hozhem le rasdrobiti, in elementam v kljub svoje fklèpe dokonzhati, ti pa, osnanova-

vez nesrezhe, ki si s svojim vgovoram meni storjeno persego prelomil, se mi poberi v pekel mi tam mesto perpravljat.“ Per téh besedah sadere nesreznimu rasbojniku bodalze v perfi, in per ti prizhi je bila Evstahija na njegovo povelje verh v morske globozhine molézhiga pezhvja peljana.

Smirej bolj sta vihar in grom hrupéla, smirej bolj se je valovito morje vsdigovalo, in zhloveka bi bila omotiza opadla, zhe bi bil s visokosti pezhí v globozhino pogledal; sdej perpeljejo od une strani tolovaji Franzishka s vklenjenima rokama; Evstahijo so mogli zhuvaji podpirati, de se ni per tem pogledu sosedla. „Treshite ga v bresno,“ velí poglavar. „O postojte,“ sapije Evstahija na pol smeshana — „varovajte njegovo shivljenje — jest hozhem“ — „Prostovoljno moja biti?“ rezhe poglavar. „Tvoja“ mu práv tiho sashepta, in nanaglima se je od buzhézhiga trefka skala sfesla, blisk je safizhal, in poglavar je mertev na tla padel. Treshilo je pa takó hudo, de vsi omoteni she le zhes dolgo zhasa sami k sebi pridejo. Od strahu blede in prepadeni eden drusiga pogledujejo, pred njimi pa je gerdo rasmesarjeno tolovajevo truplo leshalo. „Vikshi Šodnik je rasfodil,“ rezhe neki starshih rasbojnikov, „sapustimo ta kraj gróse s jetnikama, de pozhijemo, in potem sdrusheni prevdarimo, kaj nam je storiti.“ Od bliska in groma spremljeni, hité sopet v rasvalino, kjer so Evstahijo in Franzishka spet v jezho saperli.

She dolgo popred je moglo polnozhi biti, ko se je Evstahija is dremljanja, ktero jo je bilo savolj omotize obshlo, sfesena zhutila, bersh se je oserla, in Franzishk je pred njo stal,

sraven nje pa stari jezhar. „Všo svojo možh sberi, draga sestra, pravi Franzishk, de bosh urno s mano mogla pot refhenja hoditi.“ — „Pot refhenja?“ sdihne Evstahija, „in ti si bres shelesja, Franzishk?“

„Taka je,“ pravi jezhar, „nafhiga obzhinfliga trinoga je Boshja roka sadela, jest pa fim od svoje strafhne persege prost, sdej lahko po sheljah svojiga serza delam, ktero je vaju she davno milovalo. Od velike strahôte prepadeni, so vsi prebivavzi te rasvaline globoko v nar spodnjeji obok slésli, tam fkupej prevdarjajo, kogar bi poglavarja isvolili. Šamo tolikanj so v prihodno sklenili, jutri ko se sasori, ta kraj sapustiti, ino vaju v Kalabrijo seboj vseti, kjer bo zhes vaju daljna sodba sklenjena. Kdo vé, v kakó hudobne roke she le po tem prideta. Ker fim vaju refhenje sklenil, sato tudi beshim is tega kraja hudobije in grose. V kak klofhter se bom podal, tam zhaštivrednim ozhetam skesan svoje pregrehe sposnal, ktere fim permoran storil, in meni skesanimu gresfhniku bodo gotovo kak prostorzhik dovolili, v komur bom svoje prihodne dni v gorezhi molitvi preshivel. Vender ne sgubljevajmo zhafa in tudi ne migljeja, sato de vaju, po samo meni snanim potu, is te pushave ispeljem.“

Zhe ravno terpljenje she takó slo nafhe zhutivnize prevsame, nam vender nar manjšhi iskriza upanja spet novo možh v prihodno terpljenje dodá. She sama misel, refhena biti; je Evstahii duha vnela, hitro je kvishko planila, in oba sta is jezhe sa starzam shla. Škasi vezh podsemljiskih mostovshev ju je peljal, de so delezh od rasvaline vùn prishli, in ko se je dani-

lo, so she is hošte prifhli, ter se jim je od delezh perjetno svonjenje glafilo, ino misel kmalo sopet med blage ljudi priti, jih je s velikim veseljem napolnila.—

Dalje, ko so mislili, so bili she od kraja, kamor so perbeshati sklenili, ker so mogli savorlj mnogih potokov in prepadov veliko obhoditi. Naposled pa, ko so njih mozhi skorej oflabele, pridejo v val, kjer so se, ko je ravno k boshji flushbi svonilo, na ravnost v zerkev podali, Boga vfigamogozhniga sa svoje zhudno ohranjenje in reshenje sahvalit. Ko je boshja flushba minula, oba slo zhutita, kako potrebna jima je dobrotljiva postreshba, torej se Franzishk k opatu klofhtra oberne, komur ob kratkim svojo pergodbo pové; ta zhaslivredni ozhe so hitro skerbeli, de bi sravin klofhtra v kaki hishi ne le samo perpravniga stanovanja, ampak tudi postreshbe ino po previdnosti tudi sdravnishke pomozhi dobila.

Po tem she le, ko sta malo pozhila, obzhutita, kakó slo so ju prestano terpljenje in smertne teshave rasdelale. Obema je bila postreshba vrazha filno potrebna, ino v njem sta nashla prav deleshniga perjatla, zhashtitiga miníha, kteri je s umetnim vrazhishvam prav ljubesni polno postreshbo sklepal. Nevarne bolesni se ni bilo per nobenim bati, ker sta le posebne postreshbe in miru potrebovala, to pa sta v klofhtru dobila; nju terdno saupanje v Boga je bilo tudi nar sladkejsi masilo tolashbe njunima otoshnima in globoko ranjenima serzama. Koj prvi dan nju prihoda v klofhter je bila posebna skerb Franzishka, jadernika v Mesino poslati, ljubim starshem nju prestano terpljenje in frezhno re-

ſhenje osnanit; pa ſhkoda, jadernik je bil neſrezhin, kader hoſhe neko reko pregaſiti, v kernizo ſabrede in vtone, ter ſo ſkerbni ſtarſhi ſhe ſmirej v ſhaloſtni nevednoſti pergodka ſvojih ſgubljenih otrok oſtali, in ravno takó ſta tudi Franzifhk in Evſtahija ſaſtonj ſporozhila od ſvojih ſtarſhev perzhakovala.

She drugi dan nju prihoda v kloſhter je po vaſi velik hrup vſtal. Truma vojiſhakov je priſhla, in rasglaſhalo ſe je, de ſo roparſko ſtanovanje koj po Franzifhkovim in Evſtahijnim begu raſdjali. Vezhi del tolovajev, kateri ſo ſe obúпно branili, je bilo pobitih, le malo jih je bilo vjetih, in zhe ravno ſlo ranjeni, ſo bili na kolih perpeljani, de bi jih, zhe ſe osdravijo, pravizi iſdali. Per kloſhttru truma poſtoji, ker je eden tolovajev uro bliſhnje ſmerti obzhutil, in duhovna profil. Kakó pazh ſtraſhna mora biti ſmertna ura zhloveku, zhigar duſho tolike pregrehe teſhé, kakó ſhivo ſo mu doperneſhene gnjuſobe v migljeji, na komur je vſe leſhezhe, v ſpominu, ko na meji ſhivljenja in ſmerti ſtoji, kjer ſe mu vrata odpirajo, ſtopiti pred ſodni ſtol vſigamogozhniga in pravizhniga Boga. — Tukej ga ſamore le ſhe ſaupanje v Boſhjo neismerno miloſt obupa reſhiti. O de bi ſleherni zhlovek veſ zhaſ ſvojiga ſhivljenja nad zhifoſtjo ſvojiga ſadershanja zhul, de bo ſ ſladko tolaſho, pred miliga ſodnika priti, ſvojo duſho iſdihnil. Varujte ſe vſi, ki to povéſt berete, od perve mladofiti tudi nar manjſhiga pregreſhka, ſmiram vezh, kakor val ſa valovam jih bo naſledovalo, in greſhnik tudi nema vſelej tolikanj zhafa, pretezheniga ſe ſkeſati in ſpokoriti. Iſgled ſavolj ran umirajozhiga tolovaja nam ozhitno kaſhe,

kakó naš tudi v sredi storjenih pregreh smert prehiteti samore, pokrepzhalo ga je fizer tolašilo poboshniga duhovna, ali le preraslozhno se je v obrasu umirajozhiga vidilo, kako strašna mora njemu biti poslednja stopnja v vezhnost.

Franzishk se je s ofizerjem, ki je vojshake vladal, pogovarjati sazhel, ter mu je svojo sgodbo med tolovaji pravil, ktero je ta per ti prizhi sapisati dal, tudi mu je obljubiti mógel, se koj po svojim prihodu v Mefino per gosposki oglasiti, de bi ji nova prizha njih storjenih hudobij bil. Potem sta se lozhila, ko sta bila eden drusiga gorezhe perjasnosti sagotovila.

Franzishk bi bil rad koj s njimi proti Mefini shel, pa ga je Evstahijna slabost sadershevala, in ni mu bilo mogozhe, jo samo tù popustiti; on sam bi bil rad svoje stanovanje v kloshtru sa nekoliko dní perdaljshal, ako bi ga ne bili starshi skerbeli. Dobro se mu je godilo per vrednih kloshterskih moshéh, katerih umni pogovori in poboshno shivljenje so njega smirej v poboshnosti in ljubeshni do Boga vterdovali. Tudi shelje nju reshhenika, stariga tolovaja, Pavla po imenu, so bile spolnjene. Opatu je vse shivljenje svoje mladosti rasodel, ter se je pokasalo, de je bil le sapeljan in permoran se med roparje podati, nikoli ni ne ropal, ne moril, ampak smirej s britkim serzam sa jezharja flushil. Milovanja je bil vreden, in bi bil, kakor drugi tolovaji, v smert obsojen, ako bi ne bil Franzishka in Evstahijo is rok tolovajev reshil. Perljudni opat ga je po storjeni, kesanja polni spovedi sa kloshterskiga brata vsel, kjer je tudi ostanek svojih dni v ojsstri pokori preshivel. Le na Franzishkovo proshnjo mu je bilo perpushe-

no, njega in sestro savoljo varnosti ino snanja poti do Mefine spremiti. Brat ino sestra le prevezh od blagodarnosti svojih staršhev preprizhana, posebno na takó svetim kraji, v kterim sta njih otroka tolasho ino pomozh dobila, sta od svoje prihodne dedovine klofhtu delesh perpifala. Ker so jima bili roparji vse pobrali, sastavi Evstahija dragi perštan, ki ji je bil she ostal, de sta móгла potrebno potnino plazhati. Ker se ni bilo vezh hudih nasledkov bati, jima pervoli tudi vrazh se na pot podati, in vse, zhesar je bilo potreba, je bilo koj perpravljeno. Hvaleshno se per zhaštivrednih minihih poslovitá, ino potem gresta s veselim serzam v Mefino.

Desiravno je bilo lepo jutro, ko sta klofhter sapuštala, ino de fi ju je lih mikavnost v narobilnisthi rodovitnosti polja tistih krajev oveselovala, se je vender vgodni perkas hitro spremeni. Hud vihar je temne oblake fim ter tje gonil, kteri so se kmalo svoje teshe snebili; desh je jel liti, ter je saporedama blifkanje f strashnim treskanjem sdrusheno zherne oblake rasvetljevalo. Nanaglima se konja splashita, ino vajetu nesta vezh pokorna, kozhijash pade f svojiga sedesha, ino neprenehama sta po germovji in kamnji dirjala; dokler se ni sprednje kolo sa déblo sataknilo, in voje slomilo. Sdaj sta se splashena konja móгла vštaviti. Pavl in sa njim letezhi kozhijash, sta koj konja omógla, ter ju k drevesu pervesala, brat in sestra pa sta se od strahu prepadena pod gošto, od deshja she ne premozhenó germovje, v travo usedla. Š poslednjim hudim treskam so oblaki vso svojo mozh sgubili, le po malim se je she med oblaki blifkalo, kteri so se proti morju vlekli. Kaktor koli

deležh ozhi nesejo, ni bilo kraja viditi, kjer bi bili ljudje prebivali, vender sta mogla Pavl in kozhijash naprej, v kakšni vasi pomozhi iskat, Franzishk in Evstahija sta med tem v travi sedela; pozhasi so sopet oshivljajozhi solnzhni shari oblazhno nebo jeli rasvetlovati. Sdej safhumi sraven nju v germovji, in mosh zhudne postave je pred nju stopil. V premozheni in stergano halo je bil savit, njegove gole noge so bile s flamo ovite, divje skufstrani lasje so mu glavo in zhelo pokrivali, sraven je pa she imel vso obrashteno brado; debelo gorjazho je v desnizi dershal. Desiravno je imel brado in laserasherene, je vender njegov obras mladenzharasodeval. Bliso Franzishka in Evstahije postojí, ter ju s ostrim in stermim pogledam ogleduje.

Evstahija se je slò prestrašila; Franzishk je pa svoj samokref (ali pishtolo) is sa pafa islekel, kjer je imel skritiga.

„Pusti oroshje, pregovori uni, desiravno ljudi po vsi mozhi sovrashim, se vender nikomur ni treba pred mano bati.“

„Kdo si pa, in koga hozhesh od naju?“

„Kdo de sim, to vidish. Revni berazh. Moji poprejsfni pergodki so pa tebi malo mar. Kaj pa hozhem? — Kruha mi daj, le toliko ga mi daj, kar ga mi je potreba, svojo lakoto potolashiti.“

„Revesh nesrezhi! Rad ti pomagam, kar morem. Na slat.“

„Zhe bi bil ti od morskega viharja na pusti otok vershen, kjer bi te le gole skale obdajale, kjer na golim skalovji she zlo zhajka svojih jajz ne leshe, in ko bi strasna lakota tvoje zheva kerzhila, in bi ti le ta slat ostal, ali bi se ti

mogel s njim nasititi? Mèni je svét — ljudi prasin otók. Še tretji dan samo listje jem. Lakota me rasjeda; po okoljnih bajtah fim beražhil, ali še drobtiniza mi ni bila podeljena, pše pa so vame šhuvali. Ljudje so me od sebe pahali, ker frezhni ne morejo revesha gledati.“

„Ubogi mosh! pomagati ti hozhem, te poshiviti, oblezhi in ti saflushek dati, zhe mi svoj poprejshni stan rasodenesh.“

„Vender bres pogoja dobrotljiv ne moresh biti? kakor ptizh v kletki bi ti še poprej sape-ti mogel, preden mi tvoja roka jedila podeli? Sa-se ohrani svoje milovanje, tudi ti si zhlovek, kakor uni; vsi ste si enaki. Od vsih fim na svetu sapushen. Ali kmalo bom pred vishiga Šodnika stopil, vse satoshit, kateri hudobno s mano delajo; kar pizhliga kozhika kruha mi vša natora ne ponudi.“

Per tih besedah so se mu solse po obrasu vlile, in urno je hotel v gosfavo sbeshati, pa Franzifhk ga je s mozhjo udershal. „Pozhakaj še malo,“ mu rezhe, „in per vfigamogozhnim Bogu! kolikor samorem, ti bom pomogel.“ Ko je to isrekel, so saflifhali konje dirjati, in ljudí govoriti. Pavl in kozhijash prideta s kmeti nasaj, rasbiti vos v blishnjo val perpraviti; Pavl je tudi jedila sa gospôdo pernesel, po tem je pa vse prefkerbel, vos poprej ko je mogozhe popravititi. Ali pogled na lazhniga ptujza je bratu in sestri vse jedí ogrenil, ter podasta nefrezhni-mu njima perneseno jed. Viditi, kakó sashe-ljene so mu bile jedí, in kako se szhafama njegov temni pogled rasvetljuje in mirneji postaja, je nju serza rasveselilo. Pavl mu tudi zhu-

taro vina poda; to ga tudi vnovizh poshiví ino pokrepzha. „Hvala tebi, blagi mosh! ko bodo tvoje dobre dela pred Bogam tehtane, bo to med nar bolj imenitne shteto. Sdej sim sopet mozh sadobil, dalje iti; morebiti, de dobim kaki gojsd, v kterim mi bo mati semlja korenin in selish jesti podajala.“ — „Tega nikar!“ odgovorí Franzishk, ter ga sa roko prime, „sanizhljiv zhlovek je, kdor po svoji smoshnosti dobrih del ne dopernafha. Po mozhi te bom preskerbel, in povedati mi morash, kakó de naj ti po potolasheni lakoti v drugih potrebah pomagam.“ „Kaj pravish?“ mu rezhe, „ti morash pazh práv dober mosh biti, ker si bogat, in vender na terpljenje reveshev mislish; hvaleshno prejmem tvojo ponudbo, samo tolikanj mi daj, de ne bom lakote terpel, in de se bom smel ljudem perkasati. Sa vse drugo zhutim she dosti mozhi in serzhnosti v sebi.“

Ko sta se tako sgovarjala, so kmetje in kozhijash vos toliko svesali, de sta ga konja pozhasu naprej peljala, gospôda pa je sraven pesh fhla. Posledama pridejo v váf, kjer so v kerzhmi (ali gostivnizi) neke zhumnate sa stanovanje dobili. Tukej je bilo pervo Franzishkovo opravilo, nesrezhnimu dobro postreshbo in obleko preskerbeti. Pavl prevsame to opravilo, in ko sta si brat in sestra malo pozhila, gre Franzishk v stanizo ptujza, ter se ne savsame malo, ko njegovo lepo moshko postavo sagleda; ravno tako se tudi Evstahija sazhudi, ko ga brat k nje perpelje. Sdej je bilo malo jedí pernesheno, tudi so se kmalo pogovarjati jeli, ino per ti priliki sta vidila, kakó lepo in pristojno se ptujz vé obnafhati. Ljubesnivo ga oba filita, svoje

shelje jima rasodeti, kakó bi mu bilo v prihodno pomagano; nalafh mu pa svoj primek (ali svoje rodno ime) samolzhita, ker tudi ona nista vedila, sa koga se práv sa práv trudita.

„Veseljú svetá fim se odpovedal,“ pravi Ferdinand — takó je bilo ptujzu ime — „shelel fim na otók Malta iti, in tam v Malteshki réd stopiti; tode tudi ta pot mi je kasnujozha, pa pravizhna roka Boshja saperla; sakaj ves moj rod je preklizan. Sato se tudi reva bégama po svetu klatim, ker si ne upam po mestih profiti, kjer bi me le vender lahko kdo sposnal. Šamo vama se saupam. Vidva me ne bošta isdala, in se she zlo predersnem, vajno dobroto profiti, mi le toliko od svojiga bogastva podeliti, de bom mogel vsaj na kakshno Malteshko barko priti, kjer bi se dal prostiga vojshaka sapisati. Moj pogum mi je porok, de se bo moje terpljenja polno shivljenje v bojevanji soper nevernike konzhalo, ali pa de se kmalo spet do visokosti povsdigne, ktere je moj stan vreden.“

Oba, brat in sestra, mu obljubita po svoji mozhi pomagati, vender si voshita, de bi ju s svojimi poprejshnimi pergodbami sosnanil. Ferdinand, ki je nekej zhasa mislil, pravi: „Vfiga se hozhem vama v snamnje svoje velike hvaleshnosti saupati, de fim ravno sam per sebi terdno sklenil, skrivnost svojih shalostnih pergodb seboj v grob sakopati.“

„Moja rodovina se med nar shlahtneji, kar jih je, shteje,“ takó je perpovedovati jel. „Imenitnost ino bogastvo bi bila moj prihodni delesh; edini fin s bogastvam obdarjeniga, in slo per dvoru zhiflaniga ozheta, bi bil tudi jest po njegovi pomozhi nar imenitnisthi flushbo lahko sa-

dobil. Bil fim ljubzhek svojiga ozheta, pa oh! ta ljubesen je bila tudi vsrok mojiga sprijenja, sakaj le prevezh je zhloveshko serze nagnjeno, mikavno vabljenje hudobije slediti, kakor pa po ternjevi stesi zhednosti hoditi. Zhe se tukej vsak naravni dar po vertnarjevo, kateri svojim zvetkam sfreshe, v dobro ne obrazha, zhe tukej she prevelika persanesljivoſt nar manjših prestopkov kal hudiga k mógozhni rasti shene; o potlej pa gorje revni stvari, ktera bo sanemarijena bresnu nasproti peljana! Oh, le prevezh isgledov smo she doshiveli, de je bila mehkushnost, is prevelike ljubeshni starſhev do svojih otrok, letih nar vezhi nesrezha! — Vſaki mojih otroshkih, termastih shelj je bilo sadovoljeno, noben mojih pregreſhkov grajan, tudi ſi is med mnoge drushine ni nihzhe upal, se zhes me pertoshiti; in takó fim v neumni prevsetnoſti sraſtel. Ko se je pa zhaſ mojiga daljniga poduzhenja perblishal, ſo me po ſvetu poſlali, de bi, kakor ſo rekli, svoje snanje pomnoſhil, sraven tega ſe pa napak ptujih ljudi pervadil. — S dnarjem prevezh previden, ſ komur ſo me smiram sakladali, fim ga po vſi mozhi ſapravljal, de bi le svoji ſlaſti ſluſhil; tako fim prehôdil Franzoſko, Shpanjſko, Ingleſhko in Nemſhko, kakor rarusdanez, komur ni bilo nizh predragiga, svojih shelj sadovoliti. Sa nekej let fim ſe na Laſhko vernil, ſkorej nizh bolj suzhen, na duhu in ſerzu pa veſ sdivjan. V Venetkah fim ſe vſelil puſta perzhakovaje, in potem fim ſklenil, ſe k ozhetu nasaj verniti. Kar ni bilo vezh ne denarja, ne denarſkih piſem od doma. V vezh kupzhivſkih hiſhah fim popraſheval, pa fim le negotove, zhudne odgovore dobival. Is te ſiſke ſi neſim vedil po-

magati, ter od škópszov veliko denarjev na posodbo vsamem.“ —

„Puš se perzhne; slo fim se veselil tukej svojo nemarnost vnovizh vganjati! Judje so mi mógli spet veliko denarjev posoditi, sa ktere fim jim mogel po sheštkrat vezh perpifati.“

„Šit klatenja med mnogimi trumami shém, me je nesrezha peljala v igrishe, kjér fim veliko mladih ljudi imenitniga stanu dobil. Vdeleshil fim se igre, ter fim vel svoj gotovi denar saigral; she zlo svojo slatnino fim sadnjizh sašlavil in sgubil. Škorej fim obupal; nato fim se s nekim igravzam jel prepirati, gerdi primki, f kterimi fim ga rasshalil, ga raskazhijo, in na prihodnji dan si boj napovéva. Kakó bi si bil jest to mifliti mogel, de je ta zhlovek v brambi višhi gosposke! Posno po polnozhi fim shel pozhivat. Terdno saspim, nanaglima me hrum rasplashi, orôsheni moshje v mojo stanizo perrinejo, ter me v imenu višhi gosposke primejo. S savesanimi ozhmí so me v nesrezhno hišho peljali, in v jezho vergli. O naj molzhim od grôse tega stanovanja, kjer le po redkim nesrezhni, ki je va-nj obsojen, dneva luzh ugleda, kjer je she sgol natolzovanje sadosi, njega bres sodbe, bres perpomozhka sagovarjati se, na vekomej od ljudi lozhiti, in kjer vezhkrat le samo hudobni milovnik svojiga sovrashnika toshiti in toshbo f perségo poterčiti sme, de je dosi, se jetnika nizh vezh ne spomniti, ampak ga v obupu koperneti puštiti. Gorje siromakam, po kterih Veneshki fkrivni sodniki svoje roke istegnejo, in ktere she v daljnih krajih dosezhí samorejo! Tri zele leta fim per flabi hrani v gerdim podsemljiskim obo-ku kopernel, moje mozhi so omagale, moj duh

je v shelesji lenobe vef oflabel, na pol mertev fim v jezhi leshal, kar se ob nenavadnim zhasu duri odprejo, ter notri stopijo shtirje moshje s oroshjem, mi kapo na glavo vershejo, ino mi velé sa njimi iti. Bil fim po vezh stopnizah peljan, in ko so perkrivalo od mojiga oblizhja vseli, se snajdem v velikim, f zhernim suknam pregernjem sbiralishu. Le pozhasi so se moje od triletne temnote oflepljene ozhi sopet sunanjih rezhi vadile, in tù ugledam per berlenji visezhe lampe okoli zherne mise vezh belo obshemljenih mosh sedeti, pred flehernim je svitlo bodalze leshalo, na fredí mise pa je stal krish in mertvashka glava, in zhes to dva krishem leshezha mezha. Kakor podobe so sedeli obshemljeni nekej zhasa mirno, kar se po tem poglavar smed njih oglasi, rekozh: „Vi ste velikih hudobij obdolsheni, ali preiskovati jih, ni nasha navada. V smert bi val bili obsodili, ko bi vishi sodba ne imela usmiljenja s vasho mladostjo. Is persanashanja vam je bil zhas dan, svojo vest isprashevati, in se svojih prestopkov skesati, in tako sdej upamo val pobolshane spet s ljudmi sdrushiti. Ali gorje vam! zhe sopet v svoje poprejshno posheljivo shivljenje sajdete! Trikrat gorje vam, zhe rasglafite, kar je visoka sodba zhes val sklenila, in kar se v tem sodishu godi! Na to nam morete persezhi, in nam gotovo molzhanje obljubiti.“

„Strafshna je bila persega, ktero fim storil, in mi bo tudi vef zhas svojiga shivljenja branila, kaj od unih skrivnost rasodeti, ki fim jih v svojim dolгим stanovanji v tem strafshnim kraji svedil. — Ko je bila ta grosovitna rezh konzhana, so mi spet kapo na obras vergli, ter me nasaj v jezho peljali s opombo, de bodo o polnozhi

po-me perfhli in me spustili. Zhaf do polnozhi se mi je dalje od vezhnosti sdel. Slednjizh so se duri jezhe odperle, in v halo savitiga so me po donézhnih mostovshih, in sadnjizh po prasnih, odrozhnih ulizah na breg morja peljali, kjer sim koj v zhelnizh stopil. Per ti prizhi smo odrinili, in s sasheljenim vetram jadrili, dokler smo slednjizh per Kambii na suho stopili. — Tukaj so mi spremljavzi mojo torbizo dali, ter so se hitro v zheln vernili, mene pa samiga sapusheniga v nesnanim kraji popustili. Samo to moram she povedati, de mi je eden spremljavzov na uho povedal, de bom v svoji torbizi malo denarja sa prihodno popotvanje dobil.“

„Moje prvo opravilo je bila skerb, se kam vseliti, de bi se od prestane stiske opozhil. Dobil sim prostor v kerzhmi, kjer sim stanizo najel. Moja merlizhu enaka podoba je ljudi plashila, ko sim pa svojo torbizo odvesal, in malo moshnjo denarja islekel, so bili koj k pomozhi perpravljeni. Bolan sim bil, pomozhi sdravnika sim potreboval, kateri mi je posebno pozhitek in dobro postreshbo perporozhal. — To je bil tudi nar bolji perpomozhik svoje sdravje sadobiti, kar so mi pa bili moji priljudni sodniki sa osdravljenje podali, je bilo takó pizhlo, de sim le malo zhasa is-hajati mogel. Moja terdna natora mi je nar vezh v sdravje perpomogla, ali pomankanje me je sazhelo stiskati; domislilim se v svojim shepu maliga drasiga perstana, kteriga sim bil od svoje matere dobil, in vedno na perfihi nosil, na katerim je bil pezhat mojiga rodu vresan. Oboje sim she imel, stresheta poshljem k slatarju, perstan, takó drag, ko mi je bil, v tej hudi stiski prodat.“

„Kmalo je šreshej slatarja samiga napovedal, kteri je hotel s mano savolj perštana govoriti. V štanizo štopi, in per ti prizhi se šposnava, ker je bil on doštikrat v hišhi mojiga ozheta. „Sa Boshjo voljo! Ferdinand,“ pravi, „šte vi tukej, in v takim štanu?“ Dopovedal fim mu svojo nefrezho, on mi perštan nasaj da, verh tega pa što statov is hvaleshnašti, ker je od mojiga ozheta vezhkrat lep dobizhek dobival. „Tudi to vam bodo, pravim, moj ozhe povernili, kakor hitro do njih pridem.“ „Kaj? vi hozhete — ali ne veste nizh, kaj se je ta zhaš sgodilo, ko šte bili v Venetkah saperti? — O gorje meni, de vam moram osnanovavez nefrezhe biti! Ali savolj vašhiga shivljenja je potreba. Ne tolikanj vezh, kar bi s ozhmi trenil, se ne smete dälj v kerzhmi muditi. Perpravite se na nar štrahnejši rezh! Vašh ozhe ne shiví vezh — hotel je eno nar shlahtnejših rodovin deshele pokonzhati, knesa je ogolufal, de je smertno šodbo podpisal, ktera je pa k šrezhi od njega preganjanih, ko se je njih nedolšhnost rasodela, šhe o pravim zhašu špodletela. Vašh ozhe je bil potem k šodbi poklizan, gerde golufije so na dan prišhle, in on je bil k smerti obšójen. Obnóril je, ušhel in v valovih smert najdel, na primorju so njegov klobuk in plajšh našhli. Vših njegovih grajšhin se je knes polastil, in ko se je šzhašama rasglafilo, de je vašh štriz poglavar tolovajev, so pa sato všo drushino preklizali. — Vi, ubogi Ferdinand, šte revni, in vsaki lahko s vami dela, kakor se mu poljubi. Kdorkoli vaš šposna, vaš utegne perjeti, ter gosposki isdati. — Jest vam kotizh v svoji hišhi ponudim do perlošhnosti dälje popotvati.“

„Lahko si sdej moj strašni stan mislita. Ali bi ne bilo boljshi, ko bi bil v jezhi svoje revno shivljenje konzhal? Vse moje lepo upanje veséle prihodnosti je sginilo; revnishi sim mem vsaziga berazha. Boshja shiba sa marfiktero pregreho me je bila hitro dosegla.“

„Ofem dni sim bil v hishi slatarja skrit, ali enkrat mi ves bléd pové, de so me spasili, in per te prizhi sim mogel beshati. She so vojaki hisho obsedali, jest sim pa skosi skrivne vratiza hitro ufhel, in ne denarja, ne oblazhila nesim mogel vkup spraviti. Šrezhno sim v goskhavo prifhel, kjer sim se po germovji skrival. Šklenil sim, svojiga striza poiskati, mu tolovajsko shivljenje odsvetovati, h zhimur ga je padez nashiga rodu perfilil, ali vsaj od njega s denarjem previden v drugi del sveta uiti. Ali tudi tukej sim preposno prifhel; striza je strela ubila, ino vojaki so koj po tem tolováje v njih stanovanji polovili in pokonzhali.“

„Sapushen se sdej po svetu klatim, in si ne upam kaki veliki vafi perblishati se, savolj strahu, de bi ne bil sposnan, in desiravno sim le kofzhik kruha profil, so mi ga vender povsod odrekli, dokler nesim vaju tukej v svojim narvezhim obupu dobil.“ Franzishk obljudi, mu po vsi svoji mozhi pomagati, ter ga vprasha sa primek; Ferdinand je pa profil, ga samolzhati. Zhudni obzhutljeji so per ti povesti brata in sestro obhajali, in nekaki dosdevek se jima pred ozhí stavi; sdej poklizhe Franzishk stariga Pavla k sebi, ter ga vprasha, zhe ne vé primka tolovajškiga poglavarja. „Kako pa, de ga vem, bil je od imenitne hishe in se imenoval Zhibolin.“ Bratu in sestri je bilo sdej vse snano. Ferdinand

je bil fin smertniga sovrashnika Almarške drushine, tudi mashevanje, ktero je bil tolovajski poglavar nad njima sklenil, je bilo sadošti snano, pa sta vender sklenila sa nedolshno terpézhiga profiti. Sdej sta skerabela, de bi do perpravnišhiga zhasa skrit ostal. Kakor hitro so vos le nekoliko popravili, so se na pot v Mefino podali; Pavlu je bilo pa vse narozheno, kar je sa Franzishkov sklep potrebniga bilo, ino on je bil Ferdinandov flushabnik. Po ukasi je zheln najél, s Ferdinandam permorje objadril, kjer sta v Melapi na suho stopila, ter tukej drugiga Franzishkoviga ukasa perzhakovala.

Lahko fi mislite, kako shalóštne dni so starshi savolj svojih ljubesnživih otrok, in nju práv nesnaniga pergodka preshiveli. Po vfi mozhi so se oni in gosposka trudili, ali vse saštonj. Mati so mislili, de jih bo ta sguba v grob spravila, ozhe Almarški so bili fizer štanovitniši, ker sploh moshki duh loshej terpljenje posemljiskiga shivljenja preštoji. V veri so pomozhi iskali, ktéra sama nam samore zhudopolno mozh ob shalóštnih dneih dati. Šosnanili so se s zhaštitim duhovnim, sploh poboshni ozhe Ramir imenovanim, njegove perljudne pomozhi so se poslushili, bresupno mater s vfimi mogozhnimi tolashami vere umiriti, kar jim je she prezej po volji shlo, ako ravno so mati po tem she bolj jokali, zhe so sami bili, ino pred krishanim Isvelizharjem so sa svoja otroka pomozhi profili.

Franzishk in Evstahija sta le predobro posnala ljubijozhe serze svoje ljubesnjive matere, de bi ne bila uméla, kakshna neisrezhena shalóšt njih serze teshi, in slo sta se bala, de bi posebno njim ne bilo nevarno, takó neprevidama pred

svoje staršhe stopiti, sato sta v daljni gostivnizi ostala, kjer sta stan svojih staršhev na tanko isprafshevala. Kar sta pa tukej svedila, ni bilo nizh veseliga. Ko je pa Franzishk od zhestivredniga patra Ramira flifhal, je k njemu shel, se mu sposnati dal, ter ga profil, staršhe na veselo snidenje perpraviti. Poboshni mosh she ni bil nikoli takó veseliga opravila doshível, in f takó veselim serzam prevsel, kakor tega. Per ti prizhi je k svojima shaloftnima perjatlama hitel, in ker je bila sguba otrok navadna goríza, se je Ramir perloshnosti veselil, jih Boshje dobrote in modre previdnosti opomniti, veliko sgledov jima je povedal, kakó zhudno Bog poboshne ljudi tudi v nar vezhih nevarnostih po svoji vfigamogozhnosti ohrani; smirej bolj se perblishuje svojimu zilju, s veselim upanjem napolni nju serza, in ko sta se mu she dosti perpravljena sdela, je dal, kakor so se bili pogovorili, flushabniku snamnje. Kmalo po tem se duri odprejo, in notri prideta Franzishk in Evstahija, ter staršhe objameta. Preveliko radošt popisati, bi bilo tudi she takó spretno pero preflabo, in noben jesik nima dosti besedí, gorezhnih obzhutkov njih serz dopovedati. Sadnjizh so se veselja sjokali, in jesik je sopet mozh dobil, svoje obzhutke s besedami povedati. Per ti prizhi so jadernika k starimu perjatlu Rikordamu poslali, kateri je po hitro dokonzhanih opraviilih perhitel f svojimi nar vezhimi perjatli se rasveseljevat. Nizh drugih gostov ni bilo povabljenih, sklenili so namrezh dan svojiga sedinjenja she le zhes nekoliko mirnih dni po prasnishko obhajati; tudi so she sami sabo prevezh opraviti imeli, in tolikanj so si she ime-

li dopovedovati, de se neso radi od drugih motiti dali.

Ko sta Franzisk in Evstahija svoje sgodbe, kolikor je bilo mogozhe sloshno perpovedovala, ju je pater Ramir védno opomnoval, kako vidno se je Boshja roka nad njima resodela; perstavita tudi zhudno snidenje s Ferdinandam. Slo so se savseli, in ganjeni so bili savolj njegoviga nesaflusheniga pergodka, in grof Almarški je skle nil nefrezhnimu per knesu gnade sprofiti; Rikordam je pa menil, de bi bilo boljshi, njemu to opravilo isrozhiti, ker ni le vsak dan per knesu, ampak je tudi per njem v posebni milosti, tudi mu je bila nar bolj perloshnost snana, kdaj de je dobri, pa ojs tri in pravizhni gospod nar bolj per volji, mu njegovo proshnjo dovoliti. Njemu so ta opravek isrozhili, ali soperni nakloni s drujimi dvori so knesa ravno sdej v nevoljo topili, takó de ni bilo varno, se ta zhaš njegovi milosti perporozhati.

Ko sta Franzisk in Evstahija sopet prishla, so se ljudje savseli, in kakor popred nju sguba, se je tudi sdej nju prihod po vfi Mefini rasglafil, in vfa gospóda se je gledat rinila otétih, vedno sta bila kam povabljena, sadnjizh je pa tudi knes ukasal, de naj na dvor prideta. Perjasni Rikordam je dostikrat poskusil per knesu kaj opraviti, ali vef njegov trud je bil sahtonj, ga na bolji misli v ti rezhi perpraviti, ker njegova navada ni bila tudi en laf od svoje besede odstopiti. Ferdinandova frezha je fizer bres knesove gnade tudi v rokah bogatih Almarških bila, ali letí blagi néso bili sadovoljni, svoje dobro delo le na pol storiti, tudi zhašt in prostost mladiga mosha mora pred ljudmi opravizhena biti, in v to je

Evstahija perloshnost obernila, ko je bila sama s kneshnjo v zhumnati, pred njo poklekne, ino práv perferzhno nefrezhnimu Ferdinandu milosti profi, ter vsako svojih besedi imenitni gospej takó na serze poloshiti vé, de gospa slo ganjena obljudi svojiga gospoda sa-nj profiti.

Potolashena drushina se posloví od dvora, ter gré v svoje stanovanje. She zhes malo dni je bilo sprashevanje po Rikordamu ukasano, de bi bila Ferdinandova rezh vnovizh s vso ojstrostjo preiskana. Ko pa preklizanimu ni bilo perpusheno na dvor priti, sta dva poslanza k njemu prishla, ga vse na tanko isprashat, in njegovo govorjenje sapifat. Rikordam je po svoji mozhi to rezh oskerbel, in Ferdinandova nedolshnost se je skasala; tode praviza savoljo pregrehe njegoviga ozheta ni smela vsiga spregledati. Knes je slednjizh sklenil, de Ferdinand ni fizer vezh preklizan, vender pa mora imé Zhibolin práv saterto biti, in de se ima on sanaprej od nekdanjih ozhetovih lastin Rameshkiga grofa imenovati, tudi mu je bil del perhodkov njegoviga ozheta povernjen, vender le, zhe bo v Malteshki red stopil, kar je she poprej njegov terdni sklepe bil.

Takó je Ferdinand veliko vezh sadobil, kakor bi si bil predersnil upati, ino kakó mu je she le potlej moglo per serzu biti, ko je svedil, de ima vso svojo frezho tisti drushini sahvaliti, ktero sta njegov ozhe in striz nar bolj poshkodovati, she zlo ob shivljenje perpraviti hotla. Tudi pravda Almarškiga je bila dokonzhana, pravizo je dosefel, in njegovo she tako veliko bogastvo se je po tem she bolj pomnoshilo. Sklenili so, na svoj grad ob Gariljani se preseliti, ter se od tega mirniga, rajškiga stanovanja nizh vezh

ne lozhiti. Ferdinand se njih perjasnimu vabljenju, tje jih spremiti, ni mogel vstavljati, sklenil je tedej se tam per tih bogabojezhnih ljudeh sa svoj prihodni stan perpravljati. Zhes grosovitne gore in po gostih gojsdih je pot peljal, ali dosti so bili sdej previdni, se ne bres varhov na pot podati. V nekim teh velikih gojsdov, ker bi do vezhera do nobene hishe ne bili prishli, so na perjetni, s visoko travo porasleni tratizi obstali, se s merslimi jedmi, ki so jih seboj vseli, poshiviti, ino trudnim konjem zhafa sa pozhitek dati. Veselo so svojo malizo pojedli, in osnove sa prihodnost delali, kar pes, ki so ga seboj imeli, salaja, ter Pavl do germovja hiti pogledat, kaj de je. S gromezhim glasam sapové psu molzhati, in ga s svojo palizo umiri, sa roko perpelje kmezhkiga dezhka, kteri se je od strahu pred hudim psam po vsm shivotu trefil, in kakor je bilo viditi je slo obloshen jerbas nesel. Stari grof mu perjasno veli blishe stopiti, in de bi se vezh ne bal, sapové psu, vlezhi se, kar je tudi pes per ti prizhi vbogal. Bil je prav perljudin mladenezh, kteri je drushbo prosto pogledoval, in ni se dal dolgo filiti, njemu ponujen koshhek potize hvaleshno vseti. „Kaj ne, de fi ti is blishnje vasi?“ ga vprasha stari grof. „Takó je, moj gospod,“ mu odgovori odkritoserzhno, „ne morem se sadohti zhuditi, tukej tolikanj ljudi dobiti, ker se pazh malokdaj kdo v ta kraj sgubi.“

„Kaj tukej ni varno?“

„Menim de. Vi mislite, zhe se je treba tolovajev bati? O gotovo ne, tu ni navadna zesta sa popotnike, tudi so prebivavzi te okrajne takó revni, de fi hudobneshi per njih nizh ne upajo dobiti, she veliko let se od take nefrezhe tukej

ni slifhalo, kakor so moj ozhe od drugih krajev vezhkrat perpovedovali. Pa kakor vidim, ste vi na pôljsko pot safhli, ktera bo kmalo takó oska, de se s nobenim vosam ne more naprej, slò ste safhli, dobro uro hoda se bote nasaj peljali, predin se bote na pravo zesto saviti mògli, in tudi ni misliti, de bi vi pred polnozhjo do kraja prifhli, satorej vam svetvam raji v nafhi vafi oftati, sakaj mi kmetje se prezej dobro na vrê-me sastopimo, in predin se popolnoma tma stori, vaf utegne huda ura prenagliti.“

„Hvala ti bodi, ki si nam to povedal“, rezhe grof, „na, vsemi ta denar sa plazhilo svojiga opomnjenja, po katerim se bomo mi ravnali.“

„Kakó se pazh blisklja in svetlí, gotovo fim nar bogatejšhi fant v vafi,“ pravi dezhek.

„Ali bi nam hotel pòt k svoji domazhii pokasati?“ ga vprafha grof.

„Perferzhno rad, zhe le pozhakati hozhete, v eni urizi she nasaj pridem, in do listiga zha-fa se ni hude ure bati,“ mu odgovorí dezhek.

„Kam,“ vprafha grof, „morafh pa she iti?“

„Daljej med gorje k poboshnimu ozhetu Hieronimu; tukej mu nesem hrano, ktero mu vfa vaf od tedna do tedna poshilja.“

„Kdo pa je ta ozhe Hieronim?“

„Nizh vezh vam ne vem od njega povedati, kakor de je siv starzhek, zhigar glavo le she kakshin bel laszhik pokriva, ali njegova siva brada mu seshe noter do pasú, s katerim je njegova debela hala prepasana. Tam na gori v luknji stanuje, njegova postelja je listje; revni mosh je v kratkim ves oflépel, ino bi mogel lakote umreti, zhe bi ga mi od svojiga uboshiva ne redili.“

„Vender bi se ga imeli usmiliti, ino mu v

svoji vafi kaki proſtorzhik pervoſhiti, de bi vſaj blishej zhloveſhke pomozhi bil.“

„Dragi goſpod, to bi ſe bilo ſhe davno sgo-dilo, ſoſefka ſe je pogovorila, de bi mu zela obzhina sloſhno ſhivljenje perpravila, ali tega on nozhe, ter pravi: Revſhina ino potreba ſe me-ni odlozhene, in ko bi ravno ſhe ſto let tukej koperneti imel, bi mi bilo vender ſhe le pre-malo zhaſa, ſvojo ſtorjeno krivizo ſpokoriti. No, pravijo moj ozhe: Komur ni ſvetovati, mu tudi ni pomagati; jeſt pa tega ne morem verjeti, de bi bil ta poboshni mosh, ki ſmiram móli, kdej toli-kanj hudobij ſtoril. — Ali ozhe pravijo: de vſak zhlovek ſam nar bolj vé, kaj mu ſerze teſhí. Ne ſamerite, jeſt moram k ubogimu Hieronimu hiteti, ker vzhorej ſavolj prevelikiga deſhja ne-fim iti mogel, me bo gótovo ſhe teſhko per-zhakoval, in bo ſhe lazhen. Zhe me pozhakate, bom ſkuſhal kmalo naſaj priti, ter vam bom pot v vaſ pokasal.“

Š temi beſedami beſhí mladenezh takó hi-tro, kakor mu je le polni jerbaſ perpuſtil, ino ſe je kmalo v goſtim germovji sgubil. Veliko ſo od ſtarzhika govorili, kateri tukej takó ſamotno ino teſhavno na leti puſti gori ſtanuje, de bi ſvoje poprejšne pregreſhke ſpokoril. Almarſki grof je menil, de per takó ſtanovitnim keſanji in pokori dobrotljivi Bog gotovo tudi nar vezhi-mu greſhniku ſvoje neſkonzhne miloſti ne od-tegne. Med tem, ko ſo ſe takó menili, ſo ſe hlapzi trudili, voſé na oſki poti oberiniti, de ſo pa to ſtorili, ſo mogli vſe rasloſhiti, per tem je pa vezh zhaſa preteklo, kakor ga je mladenezh ſa ſvoj ſopetni prihod potreboval. Napoſled pride veſ ſhaloſten. Grof ſpraſhuje, kakó ſe poboshnimu Hie-

ronimu godí; ali ta je s ramama pomajal, in solsne ozhi brisal, ter pravi: „Štarzhek je she tako slab in bolan, de gotovo dolgo ne bo shivel.“ Šerzhno je obshaloval, sanaprej od njega nizh vezh uka od Boshje ljubesni do poboshnih otrok, kakó jih Bog osrezhuje, in nevarnost varuje, flifhati.

V takih pogovorih so v majhno val prifhli, ktera je fizer veliko revshino svojih prebivavzov rasodevala, pa jo je bilo vender savolj snashnosti lepo viditi. Tudi so dobili prenozhifhe ino podstrefhje sa vosá ino konje, zhigar je oboje slo potrebovalo, posebno, ko se je she hudo vreme, kakor ga jim je bil kmezhki dezhek napovedal, she perzhenjalo.

Mirno so takej pod streho sedeli, dokler je sunej gromelo in trefkalo, ino desh szurkama lil. Grof Pavlu velí, sa vse jedila, kar jih je bilo v vafi dobiti, preskerbeti, dobro vezherjo perpraviti, ino vfi v vafi so si persadeli, imenitnim gostém s potrebnim postrezhi. Mladenzhevi starshifodniki in perfesheni moshjé sofeske so bili k je, di povabljeni. Dolgo zhasa so se dobri kmetje branili k misi se vlesti, ino se neso mogli dosti prezhuditi perljudnosti takó imenitne gospôde.

Zeli drugi dan je she deshevalo, kar jih pa, ki je ravno nedelja bila, nizh ni sadershevalo, k boshji flushbi v malo zerkvizo iti. Tudi takej je bilo vse v redu in snashnosti, desiravno se je povsod revshina sledíla. Fajmoshter so práv poboshno pridigovali, bili so zhashtivredni starzhek, njih ponasha je bila slo poboshna; pergodbo usmiljeniga Šamarijana so raslagali, in so posfluhavzam takó ginljivo na serze govorili, de so se vezhi del vfi jokali. Ravno tako poboshno so po tem sveto Masfo brali; ko je minula jih je

grof f svojo drushbo obiskal. Bili so, kakorfhne so jih tudi vfi posnali, práv uzhen in zhaftivreden duhoven. Grof sprafhuje na tanko okoljfhine soleske, tudi po zerkvenim premoshenji, in pokasalo se je, de je oboje revno. Satorej je veliko denarjev k pridu zerkve perpifal, in ravno toliko je revnim k poboljfhiku podaril. Táko dobro delo ni moglo skrito oftati, ftari in mladi so se rinili, se mu sa te nenadjane dobrote sahvalit.

Evftahija je shelela, predin bi prezh fhli, she pufhavnika na gorji obiskati, vfi drugi so tudi v to dovolili; gospod fajmoshter so sami sheléli, jih fpremiti, de bi ga morebiti vender pregovorili, lohkejshi shivljenje nastopiti, ker se je bil she slo postaral, grof Almarfki je tudi obljubil k temu perpomôzhi. Ker se je prihodni dan sopet isjafnilo in svedrilo, in ker se jim she ni domu mudilo, so se vfi fkupej na pot podali. Pavl in flushabnik fta veliko hrane nefla, kmezhki dezhek jim je pa pot do pufhavnika kasal, ino se je perferzhno veselil, de bo njegov ftari perjatel in uzhenik, kakor ga je imenoval, sdej dobrote vshival, menil je namrezh fantizh, de bo pufhavnik sanaprej v vafi ftanoval.

Slo teshavna je bila pot v goro, kjer je fivzhek ftanoval, she bolj pa sato, ker je savolj deshja polselo. Plesanja navajen je kmezhki dezhek naprej hitel, ali komej se je nekej zhafa v ftanovanji pufhavnika pomudil, se she plakajozh verne. „Mertev je!“ savpije: „mertev! mersel in oterpnjen leshí na svoji postelji.“ Sdej vfi hité v luknjo, pershgejo luzh, ali ftarzhek je bil she merlizhu enak. Gospod fajmoshter ga sa roko pri-mejo. „She zhulim gorkoto, pravijo, morebiti je she mogozhe, ga k shivljenju obuditi.“ Grof je

imel, možno masilo per sebi, ktero je fajmoshtu podal, s njim so mu senzè dergnili, in kmalo ga slo sdihtiti saflifhijo. „Kje sim,“ pravi tiho, in kdo je per meni?“ Fajmoshter pravijo: „Jest, ti v hudim boji pomagati.“ „Bog val sprimi, tolashnik ob smertni uri! Oh molite sa-me, zhaflitljivi ozhe, in ako vam je mogozhe, poshljite porozhnika na grajshino ob Gariljani Almarfkim, ino jim povejte, de je njih nar vezhi sovrashnik Zhibolin, ki je jezhi in valovam odshe, tukej skesan in spokorjen svoje shivljenje sklenil; Bog mi bo odpustil, naj me v grobu ne preklinjajo. O moj sin, moj ubogi Ferdinand!“ „Ozhe!“ ves v shaloft vtopljen“ pravi ta: „vash Ferdinand je tukej, in val prosi vashiga blagoslova.“ Sdej poshlata slepi ozhe njegov obras. „Gotovo, po tem sahrope, to je obras mojiga Ferdinanda! Blagoslovim te jest skesani greschnik. — Oh Almarfski!“ „On me je osrezhil, pravi Ferdinand, savolj nje-ga nisim vezh preklizan; vfi Almarfskovi so tukej, ljubi ozhe, okrog val sbrani. „Tebi odpustiti,“ pravi Almarfski, in vfi so mu po tem roko podali; nató starzhek trepetaje svoje roke kvishko vsdigne: „O Bog! kakó neskonzhna je tvoja milost, rezhe s tihim glasam. She v shivljenji mi dodelish srezho, de preganjani ne le meni, svojimu preganjavzu, odpusté, temuzh tudi mojiga fina osrezhé, in meni takó poslednjo stopnjo is tega shivljenja polajshash. O sprejmi, vezhni Bog, milostljivo mene skesaniga greschnika, in ne pahni me vekomej od svojiga oblizhja.“ — Sdej je vtihnili, veseli nasmehljej je njegovo oblizhje obshel, ter se je njegova dusha s tihim sdihtjem lozhila. Vfi so umolknili, le sdihtovanje pri-zhujozhih je to tihoto konzhalo. Zhaflitljivi du-

hoven so prvi svoje misli sbrali, ga še enkrat blagoflovili, in po tem druge tolashili.

Drushba se je shalofino vernila. Nató so kmetje po merlizha prifhli, in so ga sunej pokopalisha pokopali, dokler ni po nadleshnih proshnjah Almarfkiga knes dovolil, mertviga od prekliza odvesati, ter ga na blagoflovljenim kraji pokopati.

Grof se je še s svojo drushino na pot proti svoji grajshini podal, kamor so tudi bres nefrezh k veselju svojih podloshnih prifhli. Zhes nekej dní se je Ferdinand per svojih dobrotnikah poslovil, de bi v Malto shel. Práv mirno so nekej let preshiveli, in vedno so svojimu perjatlu Rikordamu pisma poshiljali, in jih tudi od njega dobivali. Zhes nekej zhasa je Rikordam, ta mirú in posfreshe potrebni mosh, flushbo pustil, in je še svoje prihodne dni per ti sdej frezhni drushini preshivel, ktero je on, ker je bil vdovez bres otrok in sorodnikov (ali shlahte) po svoji smerti s svojim velikim bogastvam práv slo rasveselil.

Dolgo zhasa še grof ni dobil nobeniga pisma od Ferdinanda, kar své po nekim perjatli, de je tisti red vezh oroshenih bark od Malte poslal, de bi Turfhke morfke tolovaje pobili in polovali. Kmaló potem je pa tudi pismo od vajvoda dobil, v kterim mu je ta nasnanil, de se je Ferdinand per tem opravili práv flavno obnesel, in de se je práv po viteshko bojeval; ali fhkoda, de je kmalo po sadobljeni smagi savolj prejetih ran zhasitljivo smert storil. Vsi so ga slo obshalovali.

Evstahijo je vezh blagih mladenzhev is nar imenitnistih hifh snubilo, ali njeno obzhutljivo ferze ni bilo sa nobeno posemljisko ljubesen vneto; na njenim lepim, jasnim obrasu se je nedolshnost svetila, de so se ji le s spofhtovanjem blishali.

Franzishk se je szhafama f poboshno gospozishno oshenil. Almarfki in Kamila sta she sladko veselje doshivela, vnuke in vnuknje pestovati, predin sta se v deshelo vezhniga miru preselila. Oba sta ob enim dnevi umerla. Evstahija je pa po smerti svojih slo obshalovanih starfhev v klofhter fhla, in je bila nuna per sveti Urfhuli; tudi Lavreta in Pavlina, ktere ste vezh let per njej shivele, ste po njenim isgledu nune postale.

Evstahija je klofhterska opatnja slo stara umerla, in ljudje so jo po svetnishko zhestili. She dan danafhni se od njene imenitne in poduzhljive sgodbe kmetje tistiga kraja v vezhernih kremljih pogovarjajo, is kterih poveft je Nemfhki pisavez vse to sbral in spisal.

Le she tega hozhem opomniti svoje ljubesnjive bravze in brave. — O ne denite teh bukviz pred is rok, dokler vfiga dobro ne premislite. Dosti perloshnost bote v njih dobili, Boshjo vfigamogozhnost, in njegovo modro previdnost v zhloveshkih pergodkih moliti. Pomislite, v kolikih stiskah in nadlogah se je Evstahija snafhla, preglejte vse stopnje njeniga shivljenja, in bote vidili, de v nar vezhi revi, s nevarnostmi obdana, zlo ko ji je bila nar saframljivshi smert shugana, ni nikoli zhednosti sapustila, nikoli ne jenjala v Boshjo milost upati, in kako zhudno je bila vselej od Boshje roke obvarvana. Ravno takó bote v pergodkih Zhibolinske drushine tudi vidili, kako nesapopadljivo Bog svojo kasnujozho roko udershuje, in tudi nar vezhimu greshniku zhaf fkefanja in pokore ponuja. Vsemito fi k serzu, ljubi moji, Evstahijno sadershanje, posnemajte jo v vseh sopernostih, in zhe se bo po tem kal dobriga v vaslih nesprijenih serzih bolj vkoreninil, se bo frezhniga shtel le vashe frezhe sheljni pifar.

K RA

B 186

9741267

COBISS *

V' LJUBLJANI.

Natofnil Joshef Blasnik.
